

BIBLIATANULMÁNYOK

Márk evangéliuma

Írta: *Thomas R. Shepherd*

TANÍTÓI MELLÉKLET

2024. július, augusztus, szeptember

Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2024

Felelős kiadó: Ócsai Tamás

Fordította: *Hegyes-Horváth Csilla*
Lektorálta: *Fürjné Simon Edina*
Felelős szerkesztő: *Zarkáné Teremy Krisztina*

A Tanítói mellékletben főként az újonnan revideált Károli-Bibliából
(rövidítve: ÚRK, Budapest, 2019, Veritas Kiadó) idézünk.

Kiadja a Hetednap Adventista Egyház
2119 Pécel, Ráday u. 12.
Ügyintézés: *Dr. Tokics Imréné*
E-mail: tmaria@adventista.hu
Telefon: 06-30-530-7279 (munkaidőben)

Nyomdai előkészítés: *Ecsedi Gabriella*

Nyomdai munkálatok: *Szöllősy Műhely*, Debrecen
Felelős vezető: *Szöllősy Botond*

TARTALOM

1. tanulmány: Az evangélium kezdete	4
2. tanulmány: Jézus szolgálatának egy napja	10
3. tanulmány: Harcok	16
4. tanulmány: Példázatok	22
5. tanulmány: Tóparti csodák	28
6. tanulmány: Belülről kifelé	34
7. tanulmány: A tanítványok képzése: I. rész	40
8. tanulmány: A tanítványok képzése: II. rész	46
9. tanulmány: Viszályok Jeruzsálemben	52
10. tanulmány: Az utolsó napok	58
11. tanulmány: Jézus elfogatása és kihallgatása	64
12. tanulmány: Jézus kihallgatása és keresztre feszítése	70
13. tanulmány: A feltámadott Úr	76

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Transzeurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- <http://det.adventista.hu>

Gyere ahogy vagy:

- www.gyereahogyvagy.hu

Tiszavidéki Egyházterület:

- <http://tet.adventista.hu>

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifinfo.hu

Reménység Evangélizációs Központ (REK):

- www.remenyvtv.hu

Bibliatanulmányok:

- www.bibliatanulmanyok.hu

White Könyvtár:

- www.white-konyvtar.hu

Az evangélium kezdete

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 1:1

Alapige: Márk 1

Bevezetés: Mk 1:1 nemcsak az 1. fejezet, hanem az egész beszámoló témáját is összefoglalja: „Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliuma”. Egy olyan évszázadban, amikor az embereket a korábban elfogadotthoz képest más evangéliumok meghallgatása csábította (Gal 1:9), Márk ezzel a rendkívül világos kijelentéssel kezdi írását, hogy rámutasson a keresztény vallás lényegére, ami nem más, mint a Jézus Krisztusról szóló evangélium. Jézus nemcsak azoknak nyilatkozta ki az örömhírt, akiket meggyógyított, hanem más vallásúaknak is, akiknek szüksége volt a hitre. Márk szerint Jézus *maga* az evangélium.

A tanulmány témái: Az e heti tanulmány *Márk evangéliuma* 1. versének két elemét tekinti át: a „Jézus Krisztus evangéliuma” kifejezést, majd még konkrétabban magának Jézus Krisztusnak a nevét.

1. „Jézus Krisztus evangéliuma.” Márk számára az evangélium, vagy *euaggelion* Isten jó híre, amely a Szentírásban gyökerezik. Krisztus hirdette a zsinagógákban és bemutatta földi szolgálata során. Isten örömhíre igazából Jézus evangéliuma.
2. „Jézus Krisztus”. Márk a sokrétű szolgálata fényében mutatja be Jézust. Ő az Isten Fia, a Szent, nagy tanító és prédikátor, valamint résztvevő Galileában és annak határain túl.

Kommentár

„...kezdeté”

Mind a négy evangélium Jézus Krisztus „kezdetére” utal indulásként. *Máté evangéliuma* Jézus származásával kezdi, konkrétan az emberi vonallal: Ő Dávid fia, Ábrahám fia (Mt 1:1). Lukács Jézus nyilvános

működésének „kezdetével” vezeti be evangéliumi beszámolóját, ahogyan azt a szemtanúk elbeszéltek (Lk 1:2). A „kezdet” Jánosnál különleges, mert az emberi történelem hajnala és a Teremtés könyvének „kezdete” előtti időre utal. János „kezdete” Jézus Krisztus örökkévalóságáig nyúlik vissza: „Kezdetben volt az Ige” (Jn 1:1). Ezzel szemben Márk így kezdi: „Jézus Krisztus evangéliumának kezdete” (Mk 1:1). Vagyis Márk célja, hogy Jézus Krisztus evangéliumát a kezdetektől fogva elbeszélje.

Olyan kijelentéssel vezeti be evangéliumát, amely összefoglalja könyvének témáját: „Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliumának kezdete” (Mk 1:1). Ebben a mondatban a két fő szó vagy kifejezés, amelyet közelebből meg kell vizsgálnunk, az „evangélium” és „Jézus Krisztus”.

„Jézus Krisztus evangéliuma”

Márkon kívül egyik evangélium írója sem használja a „Jézus Krisztus evangéliuma” kifejezést, csak Márknál található meg. Ez arra utal, hogy Jézus és az evangéliuma alkotja Márk elbeszélésének középpontját, lényegét.

Jól tesszük tehát, ha *Márk evangéliumának* tanulmányozását azzal a kérdéssel kezdjük, hogy *Mi az evangélium?* A lexikonokban kutatva azt találjuk, hogy a görög *euaggelion* szónak, amit örömhírnak, evangéliumnak fordítunk, több jelentése is van. „Arra a jó hírre utal, amit Isten küld az embereknek, de jelenti az örömhír hirdetését is.” Továbbá jelenti a könyvet is, ami Jézus életével és tanításával foglalkozik, azaz az örömhírről szóló beszámolót. Az *euaggelion* kapcsolódik „a részletekhez is, amelyek Jézus életéről és szolgálatáról szólnak, Jézus örömhíréről” (William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker szerk.: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 403. o.). Ezeket a meghatározásokat szem előtt tartva érvelhetünk úgy, hogy Márk az „evangélium” szót Jézusnak a szolgálata során elvégzett, kegyelmes tetteinek leírására használja, valamint jelzi azt is, hogy az evangélium „örömhír” Istentől.

Jézus cselekedeteinek összessége az evangélium

Márk Jézusnak az emberiségért végzett tevékenységével összefüggésben mutatja be „Jézus Krisztus evangéliumát”. Tehát már az evangélium első verseitől kezdve úgy közli az örömhírt, ahogy az Jézus tanításában és prédikálásában látható (Mk 1:22, 39), amint hatalmat gyakorol a tisztá-

talán lelkek felett (Mk 1:27), csodákat, gyógyításokat végez. Ezek között volt Simon Péter anyósának meggyógyítása is (Mk 1:30-31), mint ahogy még sokaké, akik különböző betegségekben szenvedtek (Mk 1:32, 34, 40-42).

Miközben tanulmányozzuk az evangéliumokat, megfigyelhetjük: János azzal kezdi könyvét, hogy kijelenti: a *logosz* (az Ige) öröktől fogva van, továbbá közli Jézus meghatalmazását, amelyet Keresztelő János mondott el. Máté és Lukács bőségesen tárgyalja Jézus emberi származását és földi életének korai éveit. Márk azonban már a kezdet kezdetétől fogva cselekvő Istenként mutatja be Jézust, akinek tettei központi jelentőségűek az elbeszélésében. Az ő beszámolója tehát a cselekvés evangéliuma.

Az evangélium: a hirdetendő örömhír

Márk evangéliuma Isten Szavában, kinyilatkoztatásában gyökerezik. Rögtön az 1. versben található kijelentést követően – „*Jézus Krisztus evangéliumának kezdete*” – Márk az ótestamentumi iratokból idéz, többek között válogatott verseket *Ézsaiás próféta könyvéből* (Mk 1:2-3), utalva *Dániel próféta könyve* „70 hetére” (Mk 1:15; vö. Dán 9:24-27). Itt valóban örömhírként látjuk az evangéliumot. Márk ezt a hírt „az Isten evangéliumának” nevezi (Mk 1:14), ami isteni kinyilatkoztatás az emberiség számára.

Márk szerint tehát az evangélium egyrészt Isten szava, másrészt Jézus cselekedetei, amelyeket földi szolgálata során végzett.

„Jézus Krisztus”

A második szókapcsolat, amit Márk az írása elején használ: „Jézus Krisztus”. Hogyan ábrázolja Márk Jézust?

Az elbeszélésében végig úgy utal rá, hogy „*Isten Fia*” (Mk 1:1), „*Emberfia*” (Mk 9:31) és „*Dávid Fia*” (Mk 10:47). E három identitás közül Jézus istenségét *Márk evangéliuma* a legelején mutatja be.

Jézus, mint Isten Fia

A testet öltéssel Jézus, az örökkévaló Fiú teljesen alárendelte magát az Atya Istennek, amikor felvállalta a megváltói szerepet (Mk 1:11), önként helyezve magát az Atya vezetése és a Szentlélek irányítása alá (Mk

1:10-11). Márk úgy nevezi Jézust, hogy Ő az „Emberfia”, ami utalás Dániel 7-re. Ezzel megerősíti, hogy Isten országa (Dán 7:14, 27) Jézusé, ami - Márk idejében - karnyújtásnyira van (Mk 1:15).

Márk részletesen ír Jézus emberként elvégzett tetteiről, de mindenekelőtt bemutatja Őt, mint Istent.

Jézus, mint az Isten Szentje

Márk Isten Szentjeként is utal Jézusra (Mk 1:24). Ez utalás lehet Ézsaiás 6-ra, amely az Urat szentként mutatja be (Ézs 6:3). A szent szó a mennyei lények által gyakran használt kifejezés, ezzel dicsőítik az Urat. Márk evangéliumában még a démonok is szentnek - tisztának - ismerték el Jézust (*ho hágiosz*) (Mk 1:24)” (William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 11. o.). A tisztaság Isten lényének lényege. Ennélfogva a démonok vagy tisztátalan lelkek nem állhatnak meg előtte, tudják, hogy megsemmisülnek színe előtt (Mk 1:24).

Jézus, mint tanító és prédikátor

Márk tanítómesterként és prédikátorként mutatja be Jézust, aki szintén beszélt arról, hogy ez is célja első eljövételének: „Menjünk... *hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem*” (Mk 1:38). Akkoriban a tanítás/prédikálás megfelelő helyszíne a zsinagóga volt, Márk evangéliuma 1. fejezete négyszer említi (Mk 1:21, 23, 29, 39). Jézus tanításán és igehirdetésén Isten pecsétje nyugodott, a kinyilatkoztatáson alapult. A hallgatói számára időszerűvé és jelentőségteljessé akarta tenni: „*Betelt az idő, elközelelt az Isten országa*” (Mk 1:15). A zsinagógában történt eset után, amikor Jézus kiűzte a tisztátalan lelket egy férfiból, az emberek „*elálmélkodtak, annyira, hogy egymás között kérdezgették: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek is, és engedelmeskednek neki*” (Mk 1:27)?

Márk kijelenti, hogy Jézus nem úgy tanított, mint az írástudók (Mk 1:22). Üzenete lényegében azzal volt összhangban, amit Keresztelő János hirdetett. János a megtérésről prédikált (Mk 1:4), és a Megváltó is a megtérés üzenetét hirdette. Hívta hallgatóit, hogy higgyenek és szívleljék meg az üzenetét (Mk 1:14-15).

Jézus gyakran ment városi zsinagógákba prédikálni, de nem korlátozta szolgálatát egyetlen városra, még Kapernaumra sem (Mk 1:21), amit „Jézus városának” neveztek. Vándorprédikátorként bejárta „egész Galileát, és prédikált zsinagógaikban” (Mk 1:39).

Jézus, mint Gyógyító

Ahogy már fentebb megjegyeztük, Jézus szolgálata nem korlátozódott egyetlen városra, de egy konkrét helyre sem, mint pl. a zsinagóga. Márk úgy mutatja be Jézus tevékenységét, hogy „a Galileai-tenger mellett járt” (Mk 1:16). Arról is beszámol, hogy betért Simon és András házába (Mk 1:29). Elvonult egy puszta helyre (Mk 1:35). Szolgálata elért Galilea összes vidékére, a környező területekre (Mk 1:28), beleértve a lakatlan részeket is (Mk 1:45). Igyekezett elérni az embereket ott, ahol voltak.

Jelentős tanítói és igehirdetői szolgálata mellett Jézus gyógyított is. Feladatai közé tartozott a teljes ember gyógyítása, helyreállítása. Meggyógyított egy férfit, aki rángógörcsöktől szenvedett (Mk 1:23-26). Meggyógyította Simon anyósát, akit láz gyötört (Mk 1:30-31). Megszabadította és meggyógyította a démontól megszállott férfit is (Mk 1:32-34, 39). Nem viszonyult közönyösen a leprához nyomorúságos állapota miatt, aki kétségbeesetten járult elé.

Nem riadt vissza a fertőzés lehetőségétől, rátette kezét és meggyógyította (Mk 1:40-42). Jézus a jó hír, az evangélium megtestesítője, ahogyan Márk beszámol róla. „...az egész város odagyült az ajtó elé” (Mk 1:33). „... oda mentek hozzá mindenfelől” (Mk 1:45). Jézus Krisztus evangéliumának lényege szó szerint a helyreállítás.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Páltól megtudjuk, hogy sok „más” evangéliumot is hirdettek az 1. században azon kívül, amit ő tanított. Szomorú kimondani, de sok keresztényt becsapott valamilyen „más evangélium” (Gal 1:6), az igazi eltorzított változata. Kérjük meg a csoport tagjait, hogy gondolják át az alábbi kérdéseket!

1. Mit jelent számomra az evangélium?
2. Mi ennek a lényege, a szíve?

AZ ELKÉPEDIT SÁMÁN - 1. RÉSZ

Andrew McChesney

Az apa sámánként a legfontosabb személy volt a nepáli kisvárosban. Mindenki az ő segítségét kérte. Hitte, hogy szertartásainak nagy hatalma van a szellemvilágban, ezért értetlenül állt az előtt, hogy nem tudott segíteni azon, akit a legjobban szeretett - a feleségén. Őt nem tudta meggyógyítani, még a betegségét sem volt képes diagnosztizálni. Feláldozott egy csirkét, de a felesége fájdalma megmaradt. Pénzt adott egy másik sámánnak, az asszony mégis tovább fogyott, orvoshoz is elvitte, mégis egyre gyengébb lett. Felnőtt lányuk, Divya hazatért, hogy segítsen az anyjának. Egy nap a férfi egy emeleti szobában találta a feleségét és a lányukat. A padlón térdeltek és beszélgettek valakivel, akit ő nem látott. Az apa megdöbbsent. Azon tűnődött, hogy vajon a lánya titokban szintén sámán lett-e, mint ő. Később megkérdezte, hogy mit csináltak.

„Az én Istenemhez imádkoztunk, hogy gyógyítsa meg Anyát” - mondta Divya.

„Melyik Istenhez?” - kérdezte az apa, aki sok istent imádozott.

„Az én Istenemhez, Jézushoz - mondta. - Már nem követem a családi vallást, új Istenre találtam Jézusban.” Elmagyarázta, hogy az ő Istene teremtette az eget és a földet. „Ha imádkozom, Ő meghallgat, meggyógyítja Anyát” - mondta. Az apja nem hitt neki. Nem értette, hogyan lehetne ez az Isten hatalmasabb, mint a család bármelyik másik istene. Amikor Divyának haza kellett térnie egy másik városba, kérte, hogy magával vihesse az édesanyját. Hat hónappal később találkozott a férfi újra a feleségével, és meglepődve látta, hogy egészséges. Tele volt kérdésekkel.

„Mitől gyógyult meg Anya? - kérdezte. - Milyen gyógyszert adtál neki?” Divya azt válaszolta, hogy csak imádkozott Istenhez. „Isten meghallgatta a kérésemet” - mondta. - Most jól van, boldog, és jár velem a gyülekezetbe.” Az apa ezt nem hitte el. Nevetett. Soha nem hallott még ilyen Istenről, aki állatáldozat vagy más szertartás nélkül gyógyít.

Jézus szolgálatának egy napja

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 1:16-45; 5:19

Alapige: Márk 1

Bevezetés: Márk evangéliumában Jézus az Atyával karöltve kezdte el földi szolgálatát. Az evangélista az elbeszélés elején világosan leszögezi, hogy Jézus „az Isten Fia”, aki „Isten Szentjeként” mutatkozik be, úgy hirdeti „Isten evangéliumát”. E mennyei jogcímekkel kezdi el tevékeny földi szolgálatát, ahogyan arról az 1. fejezet beszámol.

A tanulmány témái: Az e heti tanulmány Jézus szolgálatának a következő szempontjait tárgyalja: 1. Jézus Atyjával közösen szolgált; 2. missziója Kapernaumtól kezdve Galileáig terjedt; 3. imaélete; 4. tekintélye; 5. találkozása a démonokkal.

Kommentár

Jézus Krisztus élete és szolgálata az evangélium átfogó bemutatása. Ő az egész emberiségnek szóló örömhír élő megtestesítője. Pontosan tudta, miért küldetett a földre: hogy mindenhol elérje az embereket Isten evangéliumával.

„Menjünk máshova, a közeli városokba, hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem” (Mk 1:38). Márk evangéliuma szerint Jézus tehát aktív napi szolgálattal töltötte az életét.

Érdekes megjegyezni: Márknál újra meg újra azt látjuk, hogy nemcsak Jézus tetteiről, hanem az Atyának a Fia szolgálatában betöltött aktív szerepéről is szó esik. Az Atya és a Fiú szorosan együttműködtek (Jn 5:19). Ez a helyzet Mk 5:19-ben is: „De ő nem engedte, hanem azt mondta neki: Menj haza a tiedhez, és mondd el nekik, milyen nagy dolgot cselekedett veled az Úr, és hogyan könyörült rajtad” (Jn 5:19). „Márk 75 alkalom-

mal ábrázolja Istent közvetítőként. Isten közvetlen képviselője 35 igével összekapcsolódva jelenik meg” (Paul L. Danove: *The Rhetoric of Characterization of God, Jesus, and Jesus’ Disciples in the Gospel of Mark*. New York/London, 2005, T&T Clark, 30. o.). Márk az „Isten” vagy „Úr” (küriosz) szót az Atyára vonatkoztatva használja, vagy olyan igei utalásnál alkalmazza, ahol az Atya Istenre, mint az adott cselekvés elvégzőjére mutat. Példa erre többek között: Mk 5:19; 9:37; 10:6, 9; 11:25; 13:19-20.

Kaperneumból Galilea egész vidékére

Mk 2:1 szerint Jézus Kaperneumban telepedett le (lásd még Mt 4:13). Itt alakította ki bázisát nyilvános szolgálatának csaknem teljes idejére. Mt 9:1 „a maga városának” nevezi (lásd még R. H. Mounce: „Capernaum” szócikk, *The International Standard Bible Encyclopedia*. Grand Rapids, MI, 1979-1988, William B. Eerdmans, 609. o.).

Jézus napja nagyon korán kezdődött: „Kora reggel, még szürkületben föl-kelt, kiment, és egy puszta helyre ment, ahol imádkozott” (Mk 1:35). Márk úgy ábrázolja Jézust, mint aki szerte járt Galileában (Mk 1:14, 39). A Kaperneummal határos területeket látogatta a leggyakrabban, elment a Galileai-tengerig (Mk 1:16) és a közeli városokig (Mk 1:38). Szolgálatát kiterjedt egész Galileára (Mk 1:39), beleértve a városon kívüli, távolabbi, lakatlan részeket is (Mk 1:45).

Kaperneumban Jézus ellátogatott a zsinagógába (Mk 1:21), sőt a vidék több más zsinagógájába is (Mk 1:39), hogy tanítson és prédikáljon. Jeruzsálemben szintén naponta eljár a templomba tanítani (Mk 14:49). Hirdette Isten evangéliumát (Mk 1:14), meggyógyította a testi-lelki szenvedőket: „...az egész város odagyűlt az ajtó elé. Sokakat meggyógyított ekkor, akik különféle betegségekben synylódtak, sok ördögöt is kiűzött, és nem hagyta szólni az ördögöket, mivelhogy felismerték” (Mk 1:33-34).

Jézus, az ima embere

Márk evangéliuma úgy ábrázolja Jézust, mint aki az egyik csodatettet a másik után hajtotta végre. Szolgálatát egymás után következő események sorozata volt. Az *eutheosz* görög határozószó, amelynek jelentése: „azonnal”, „hirtelen”, „egyszerre csak”, a négy evangélium angol fordításában összesen 51-szer, Márknál 41-szer fordul elő (pl. Mk 1:21, 28; 6:45, 50; 14:43; lásd William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early*

Christian Literature. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 406. o.). Egyértelmű, hogy Márk beszámolója „a mozgásban lévő evangélium”. Amiközben azt hangsúlyozza, hogy Jézus rendkívül tevékeny volt a szolgálata során, imaéletét is kiemeli.

Az imádság Jézus emberi létének kulcseleme, szolgálatának legfőbb prioritása volt (Mk 1:35). Bár mindennapi élete sok-sok tevékenységgel járt, az Atyával való közösség nem csak egy „lehetőség” volt, amivel a körülményektől függően vagy élt, vagy nem. Evangéliuma elején Márk rávilágít Jézus imatapasztalataira, pl. amikor démoni lelkekkel találkozott (Mk 9:29), vagy az utolsó földi napjait élte (Mk 14:32-38).

Jézus tekintélye

Mk 1:22 verse utal először Jézus tekintélyére: „*Álmélkodtak tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.*”

Márk evangéliumáról írt kommentárjában M. Eugene Boring megemlíti: „A judaizmus és az őskereszténység legfőbb tekintélye Isten, a kérdés viszont az volt, hogyan/ki közvetíti ezt a tekintélyt. A judaizmusban ez a Tóra, amit azután a képzett tudósoknak kellett magyarázni, megvitatást és szavazást követően. Márk számára Isten tekintélyét Jézus egyszerűen kijelentett szava közvetítette” (*A Commentary*. Louisville, KY, 2006, Westminster John Knox Press, 63. o.). Ezért kérdezték a zsidó vezetők aggodalommal Jézust: „*És ismét Jeruzsálembé mentek. Amikor körüljárt a templomban, hozzámentek a főpapok, az írástudók és a vének, és azt kérdezték tőle: Milyen hatalommal cselekszed ezeket? Ki adott neked felhatalmazást arra, hogy ezeket cselekedd*” (Mk 11:27-28)?

Szem előtt kell tartanunk, hogy az írástudók ismerték ugyan a törvényt, de annak tartalma soha nem alakította át őket. Így nem voltak képesek az evangélium gyakorlati dimenzióját élni, befogadni, megtestesíteni és életükkel bemutatni (Mk 1:22). Figyeljük meg a Jézus és egyes zsidók közötti beszélgetést János 5. fejezetében! Jézus ezt mondta: „*Ti azért kutatjátok az Írásokat, mert úgy vélitek, hogy azokban van az örök életetek, pedig azok rólam tesznek bizonyosságot... de ismerlek titeket, hogy nincs meg bennetek az Isten szeretete*” (Jn 5:39-42). Jézus, a Tanítómester, a nagy példakép rámutat, hogy csupán a törvény betűihez való ragaszkodástól el kell mozdulniuk a bibliai igazság valóságos megélése felé.

Mk 1:27 segít jobban megérteni a Jézus tekintélyét illető kérdést. „Mindnyájan elálmélkodtak, annyira, hogy egymás között kérdezték: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek is, és engedelmeskednek neki?” Márk rámutat: az emberek azt érzékelték, hogy Jézus hatalommal tanít, ráadásul olyan hatalommal, olyan tekintéllyel, ami tettekkel párosul. Ezt a végbevitt csodákkal kapcsolja össze, azokkal igazolja. Más szóval, Jézusnak „tudása és hatalma” is volt egyszerre (William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 353. o.). Márk számára a csodák is részét képezték Jézus evangélium-hirdetésének.

Jézus és a démonok

Márk evangéliumában figyelemreméltó az, ahogyan Jézus összecsapásáról ír a démonokkal. Említést tesz a démoni erőkről, amelyek Jézus szolgálatában ellenséggként jelennek meg (Mk 1:34, 39; 3:15, 22; 6:13; 7:26, 29, 30; 9:38; 16:9, 17). Gonosz vagy tisztátalan erőknek nevezi ezeket az Ige (Mk 1:23, 26 és tovább; 3:11, 30; 5:2, 8, 13; 6:7; 7:25; 9:25), a démonok által kínozottakat pedig megszállottaknak (Mk 1:32; 5:15, 18). Más evangélium nem helyez ekkora hangsúlyt a gonosz erőkre.

Három szempontot kell megjegyezni azokkal az esetekkel kapcsolatban, ahol Jézus a gonosz erőivel ütközik össze:

1. A gonosz jelen van Jézus szolgálatának kezdetétől fogva (Mk 1:23). Első csodájaként, amelyet Márk lejegyez, Jézus a kapernaumi zsinagógában űzte ki a gonosz lelket egy férfiből (Mk 1:25).
2. Jézussal és kilétével kapcsolatosan a démonok felismerték, amit Izrael írástudói nem. Megvallották, hogy Jézus „Isten szentje” (Mk 1:24), „Isten Fia” (Mk 3:11), „Jézus, a magasságos Isten Fia” (Mk 5:7).
3. Jézus mindig győzelmet aratott a démonok felett. Márk beszámol róla, hogy a démonok felkiáltottak: „Azért jöttél, hogy elpusztíts minket” (Mk 1:24)? Egy másik alkalommal „leborultak előtte” (Mk 3:11). Kiűzte őket a megszállt emberekből, tekintet nélkül arra, hogy hány tisztátalan lélek gyötörte az adott személyt (Mk 5:9; 16:9).

Gondoljunk át az alábbi tanulmányt a megszállotról, akit Jézus a zsinagógában szabadított meg! „Jézusnak hatalma van, mert Ő az Isten Fia,

az Isten Felkentje, akit betöltött a Szentlélek. Jézus szava teszi hatékonyá/hozza működésbe Isten szuverenitását. A tisztátalan lélek ellenáll ennek a szuverenitásnak, szembeszáll felségjogával, provokálja Jézust, miközben megszentelteleníti a zsinagóga szent területét... Bár a démonok tiltakozhatnak, mégsem tudják megakadályozni, hogy Isten szuverén hatalma gyorsan áradjon Jézus szavának felszabadító ereje által” (Ricardo Aguilar: „*La liberación de un poseído en una sinagoga (Mc 1,21b-28)*” *Reflexiones Biblicas Para un Mundo en Crisis*. szerk. Javier Quezada, Mexikó, 2010, Mission Nosotros A. C., 190-193. o.).

Jézus azért jött, hogy megalapítsa Isten országát (Mk 1:15). Felette áll minden démoni léleknek. „*Hatalma örökkévaló hatalom*” (Dán 7:14). Minden földi és gonosz szellemi hatalom felett egyaránt Úr. *Márk evangéliuma* legyőzött ellenségnek nevezi Sátánt.

Gyakorlati alkalmazás

Ellen G. White pontosan jellemezte Jézus Krisztus aktív szolgálatát. Ezt írta róla: „Megváltónk földi élete korántsem volt a kényelemnek, önérdéknek szentelt élet, ő nem - állandóan szent buzgalommal és komolysággal fáradozott az elesett emberiség megváltásán. A betlehemi jászoltól kezdve a golgotai keresztségig az önmegtagadás útját járta; sohasem húzódozott a nehéz munkától, a fárasztó utazástól, valamint a kimerítő gondtól és fáradtságtól sem... Hozzá hasonlóan mindazok, akik Krisztus kegyelmében részesültek, készek az áldozatokra, hogy mások is részeseivé lehessenek ezen mennyei adománynak. Ezek minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy általuk embertársaik élete megjavuljon” (*Jézushoz vezető út*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, 57-58. o.).

A csoport tagjai többnyire valószínűleg hívők, aktívan részt vesznek a gyülekezet valamely szolgálatában. Gondoljuk át és beszéljük meg együtt az alábbi kérdéseket:

1. A jászoltól a keresztségig Jézus egész életét az önmegtagadás jellemezte. Van köztünk valaki, aki olyan szolgálatba kezdett, ami túl sok áldozatot követelt? Beszéljük meg!
2. Hogyan éljük meg az evangéliumot a mindennapokban?

AZ ELKÉPEDT SÁMÁN - 2. RÉSZ

Andrew McChesney

Az apa kimerült a sok munkától, és néhány napig pihent a lánya házában, Nepálban. Érdeklődve figyelt, amikor Divya lelkésze meglátogatta őket a gyülekezet néhány tagjával együtt. Hallgatta az énekeket a lánya új Istenéről, Jézusról. Azután a lelkész kinyitotta a Bibliát, és felolvasta Jézus szavait: *„Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek”* (Mt 11:28). Az apa meg akarta ismerni ezt az Istent. Nyugalomra vágyott. Ekkor a lelkész felolvasta Jn 3:16-ot: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy megszületett Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”* A férfi meghatódott. Soha nem hallott még arról az Istenről, aki az megszületett Fiát adta az emberiség megmentéséért. Rájött, hogy nincs szükség állatáldozatokra, mert Isten elküldte a Fiát, mindenre elegendő áldozatként. Ez óriási hatást tett rá, elkezdte naponta olvasni a Bibliát. Szombaton elment a gyülekezetbe Divyával és a feleségével, aki a lányuk imádsága után kigyógyult rejtélyes betegségéből. Nem értette a prédikációt, a Szentírást sem, azt mégis magával vitte, amikor hazatért. Teltek-múltak a hónapok, és már nem akarta imádni a szellemeket. Úgy döntött, hogy nem lesz többé sámán. *„Az életem megváltozott - mondta a városa lakóinak. - Nem fogom többé a szertartásokat végezni.”* Az emberek felháborodtak, amikor megtudták, hogy a sámán keresztény lett. Azzal vádolták, hogy elárulta az őseit, de őt ez nem zavarta. Biztos volt benne, hogy megtalálta az egyetlen Istent. Ma a feleségével együtt aktív tagja a Hetednapos Adventista Egyháznak, diakónus lett. Krishna Lama a neve, 66 éves. *„Régen úgy gondoltam, hogy ott az otthonom, ahol az őseim éltek - mondta. - Most viszont úgy érzem, hogy a gyülekezet az otthonom. Jézussal ragyogónak látom a jövőt.”*

Harcok

Áttekintés

Kulcsszöveg: Márk 2, 3

Alapige: Mk 2:3-12; 3:6, 22-29

Bevezetés: Az e heti tanulmány áttekinti Jézus szolgálatát, ahogyan arról *Márk evangéliumának* 2-3. fejezete beszámol. Munkája arra irányult, hogy az evangélium által helyreállítsa az emberek életét. Szolgálatát és üzenetét azonban nem mindig fogadták el azok, akik abban a korban komoly társadalmi befolyással rendelkeztek.

A tanulmány témái: Márk a 2-3. fejezetben rávilágít, hogy egyes vallási tanítók félreértelmezték Jézus üzenetét, bizalmatlanok voltak vele szemben. Ebben az összefüggésben fogjuk vizsgálni

1. azokat a csoportokat, beleértve a farizeusokat és az írástudókat, akik ellenségesen viszonyultak Jézus tanításaihoz;
2. a Jézus és a vallási vezetők közötti vitás kérdéseket.

Kommentár

Jézus szolgálata a zsinagógán kívül

A zsinagóga volt Jézus szolgálatának középpontja: „...ismét bement a zsinagógába” (Mk 3:1), azonban nem korlátozódott csak oda. Ez a rugalmasság is megkülönbözteti Jézust kora tanítómestereitől.

Meg kell néznünk *Márk evangéliuma* nyitó fejezeteinek felépítését, hogy mélyebb betekintést nyerjünk Jézus vándortanítói szolgálatába. Miután a múlt héten áttekintettük az 1. fejezetet, most a 2. tartalmára és felépítésére térünk rá. Úgy tűnik, a 2-3. fejezet egy irodalmi egységet alkot. A szakasz azzal indul, hogy Jézus „*otthon van*” (Mk 2:1), majd a végén megemlíti családjának néhány tagját (Mk 3:31-35). Az elbeszélés e két része között a Galileai-tenger partján lévő területeket látogatja meg. Megáll Lévi, a vámszedő asztalánál (Mk 2:14), majd az otthonában is

meglátogatja (Mk 2:15). Azután a gabonaföldeken halad keresztül (Mk 2:23), ezt követően a zsinagógába megy (Mk 3:1). Később visszavonul tanítványjaival a tengerhez (Mk 3:7), majd betér még valakinek a házába (Mk 3:20).

Röviden, Márk elbeszélésének ez a szakasza rávilágít, hogy Jézus szolgált az embereknek városi házakban, zsinagógákban és vidéki területeken is, bárhol laktak.

Vitatkozó és ellenséges csoportok

Egy másik előzetes dolog, amit megvizsgálhatunk a 2-3. fejezetben, hogy mely vallási/politikai vezetők csoportjai voltak ellenségesek Jézussal és szolgálatával. Az itt említettek között szerepelnek az írástudók (Mk 2:6, 16; 3:22), a farizeusok (Mk 2:24; 3:6) és a Heródes-pártiak (Mk 3:6). Ezek az izraelita társadalomban fontos csoportoknak számítottak Jézus szolgálatának idején. (A szadduceusok egy másik csoportot alkottak [Mk 12:18], de őket még nem említjük a most tanulmányozott részben.)

Jézusnak itt nem a sötétség erőivel kell szembeállnia, a démonoknak ebben a szakaszban nincs aktív szerepe, kivéve Mk 3:11-ben, amikor leborultak előtte. Más, emberi csoporttal voltak a konfliktusok: a nép vallási vezetőivel, tanítóival.

A teológusok igazolták, hogy a Kr. e. 200 és Kr. u. 100 közti időszakban a farizeusok és az írástudók vezető pozíciót töltöttek be a zsidó társadalomban. Ez a két csoport alkotta a társadalom írástudó, művelt rétegét, akik az ország különböző területein éltek (lásd Anthony J. Saldarini: *Pharisees, Scribes and Sadducees in Palestinian Society*. Grand Rapids, MI, 2001, Eerdmans, 4., 40. és 52. o.). Az írástudók és a farizeusok abban az időben az értelmiségi, tudós réteget képviselték.

„A farizeusok a haszidok közül kerülhettek ki, az írástudókhoz kapcsolódva, mint akik a törvény tanulmányozását és a parancsolatoknak való engedelmességet hangsúlyozták” (Lee-Barnewall: „Farizeusok, szadduceusok és esszénusok” szócikk, Joel B. Green, Lee Martin McDonald: *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*. Grand Rapids, MI, 2013, Baker Academic, 218. o.).

Josephus Flavius részletesen ír e tudós csoportoknak a társadalomra gyakorolt hatásáról a Tórával kapcsolatos *hagyományokat* illetően. „A farizeusok számos - atyáiktól örökölt - megfigyelést adtak át az embereknek, amelyek nem szerepeltek Mózes törvényében. A szadduceusok ezért tagadták azokat, mondván, hogy csak azokat a parancsolatokat kell megtartani, amelyek az írott Igében vannak, azokat viszont nem, amelyek az atyák hagyományából valók” (Josephus: *The Works of Josephus*. Peabody, MA, 1987, Hendrickson, 355. o.). A Misna is felfed bizonyos feszültségeket, amelyek fennálltak az írástudók tanításaival kapcsolatosan. Például Szanhedrin 11:3 céloz arra, hogy a tanítók helyezzenek nagyobb hangsúlyt a hagyományokra, mint a Tóra: „A Tóra hagyományos rabbinikus értelmezéseivel kapcsolatban nagyobb a szigor, mint a Tóra kérdéseit illetően” (Szanhedrin 11:3). Az írástudókat „törvénytudóknak”, a „mózesi törvény tudós ismerőinek” is nevezi az Írás (vö. Mt 22:35).

A kérdés az, hogy a farizeusok és az írástudók miért kerültek állandó összeütközésbe Jézussal? Miért állította mindig kérdések elé ezeket a tanítókat? Saldarini hangsúlyozza: „A farizeusok társadalmi rangjának alapja az volt, hogy ők ismerték a zsidó törvényeket és hagyományokat, a nép pedig elfogadta tőlük. Feltételezhetjük, hogy az írástudóknak és a papoknak is volt befolyása bizonyos embercsoportokra” (Saldarini: *Pharisees, Scribes and Sadducees in Palestinian Society*. Grand Rapids, MI, Cambridge, UK, 2001, Eerdmans/Dove, 33. o.).

Máté 23 világos magyarázatot ad arra, hogy miért feddte meg Jézus a kor vallási vezetőit: „Az írástudók és a farizeusok Mózes székébe ültek. Amit azért parancsolnak, mindazt megtartsátok és megtegyétek, de cselekedeteiket ne kövessétek, mert amit mondanak, azt nem teszik meg” (Mt 23:2-3). Jézus gyakorolta is az elveket, amelyeket tanított. Éppen ezért nagy tekintéllyel rendelkező tanító volt, ellentétben a képmutató írástudókkal, akik nem gyakorolták, amit vallottak vagy tanítottak. Ahogy már láttuk az 1. fejezet tanulmányozása során, Márk nemcsak úgy mutatja be Jézust, mint aki Isten evangéliumát tanítja és hirdeti, hanem azt is elmondja róla, hogy meg is személyesíti azt: *benne ölt testet*. Jézus könnyíteni akart a betegségek és a bűn terhén, ami komoly súlyként nehezedett az emberekre, és meg akarta szabadítani őket a hagyományok pusztító terhetől is.

Vitatott kérdések

Márk evangéliumában szerepelnek olyan esetek, amelyek további feszültségeket tárnak fel Jézus és a lelki vezetők között. Az első a gutaütöttel kapcsolatos, akit négy barátja engedett le a tetőn át (Mk 2:3-12). „Jézus pedig látva hitüket, azt mondta a bénának: Fiam, megbocsáttattak a bűneid” (Mk 2:5) Az evangélium gyakorlatias irányvonala itt is megmutatkozik: ez a működő hit. Jézus felismerte és tisztelte a gutaütött négy barátjának hitét, akik abból fakadóan cselekedtek, elvitték a barátjukat ahhoz, aki egyedül segíthetett rajta.

Ebben az elbeszélésben a vita fő tárgya az, hogy van-e Jézusnak hatalma megbocsátani a bűnöket. Az írástudókat nem csupán az zavarta, amikor kijelentette: megbocsátja a bűnöket, hanem hogy ezt nevének hatalmával és tekintélyével tette. Ennélfogva ezt öntelt istenkáromlásnak bélyegezték. „Abban a környezetben, ahol úgy tartották, egyedül Isten képes megbocsátani a bűnöket (Mk 2:7; vö. Lk 7:49), Jézus éppen ezt teszi... nemcsak azért vádolják Őt istenkáromlással, mert nyíltan kijelenti istenségét, illetve kiejti Isten szent nevét, hanem mert úgy is cselekszik, mint Isten” (Robert H. Stein: *Mark, Baker Exegetical Commentary on the New Testament*. Grand Rapids, MI, 2008, Baker Academic, 119. o.).

Jézus világosan rámutat, hogy neki, Isten Fiának, a földre jött Istennek van hatalma megbocsátani a bűnöket (Mk 2:10). Az evangélium szerzője hangsúlyoz egy fontos részletet: az írástudóktól eltérően a nép látta és felismerte, hogy isteni cselekedet volt a gutaütött meggyógyítása, bűnének megbocsátása. „...mindnyájan elcsodálkoztak, és dicsőítették Istent ezt mondvá: Még sohasem láttunk ilyet” (Mk 2:12)!

A következő fejezetben az írástudók egy új érvet kísérelnek meg felhozni Jézussal, illetve azzal szemben, hogy van-e hatalma megszabadítani és meggyógyítani a démontól megszállott embereket. A vallási vezetők úgy érvelnek, hogy Jézusban „Belzebub van..., és az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket” (Mk 3:22).

Szomorú, de az írástudók nem ismerték el, hogy Jézus munkája isteni eredetű, inkább a démonok erejének tulajdonították. Rosszindulatú és igazságtalan vádjukkal szemben Krisztus megvédte tetteit, kifejtve, hogy azok a Szentlélek cselekedetei, és a Szentlélek elleni káromlással vádolta

őket. Kijelentette: mivel téves fogalmat alkottak róla és munkájáról, „örökkévaló bűn terheli” őket (Mk 3:29). „...értsd: végső, megmásíthatatlan következményekkel... A megbocsáthatatlan bűn annak makacs tagadása, hogy Isten maga munkálkodik/munkálkodott az ember Jézusban.” James A. Brooks szerint makacs elutasításuk sajnálatos módon „nem egyetlen cselekedet, hanem szokás, hozzáállás. Az imperfektum (elbeszélő múlt) nyelvtani alak (*hoti elegon*, 3:30) így fordítható: »folyamatosan ezt mondogatták«” (Brooks: *Mark, The New American Commentary*. Nashville, 1991, Broadman&Holman Publishers, 23. köt. 76. o.).

Gyakorlati alkalmazás

Isten Fiát nemcsak a farizeusok és az írástudók értették félre, hanem családtagjai, testvérei is félreismerték. „Testvérei azt kívánták, hogy vesse alá magát az ő elgondolásaiknak, viszont az ilyen eljárás egyáltalán nem lett volna összhangban Jézus isteni küldetésével... Véleményük szerint csak olyasmit lenne szabad mondania, ami elfogadható az írástudók és a farizeusok számára, ezzel lecsendesíthetné a szavai nyomán támadt bosszantó ellentéteket. Azt gondolták, magánkívül van, amikor isteni hatalmat igényel magának, és a rabbik fölé helyezkedik, mint bűneik ostorozója... Ezek a dolgok tövisekkel borították Krisztus útját. Annyira bántotta saját családjának téves felfogása, hogy megkönnyebbült, ha bárhová ment, ahol ezt nem tapasztalta” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 268-269. o.). Majd ezt a biztatást olvashatjuk: „Aki Krisztusért szenvedni hivatott el, akinek félreértést, bizalmatlanságot kell elszenvednie még saját otthonában is, az vigaszra lelhet abban a gondolatban, hogy Jézus is elszenvedte ugyanezt. Ő könnyőrületre indul az ilyenek iránt. Arra int, hogy találjanak benne társra, könnyebbüljenek meg ott, ahol Ő: az Atyával való közösségben” (i. m. 269. o.).

Szenvedtél már el a hited miatt valamilyen bántást, konfliktust a belső köreidben vagy a családtagjaidtól? Ha igen, mennyire vigasztal a gondolat, hogy Jézus is tapasztalta ezt?

„CSAK BÖJTTEL ÉS IMÁVAL”

Andrew McChesney

A 14 éves Payel azt követően változott meg, hogy a barátnője öngyilkos lett. A korábban társaságkedvelő lány már csak magában üldögélt a sarokban. Azután elmondta, hogy eljött hozzá valaki, aki úgy nézett ki, mint a néhai barátnője, és hívta: „Gyere velem! Magammal akarlak vinni!” Payel kétszer is le akart ugrani az erkélyről, de a szülei megakadályozták. A szülők kétségbeesésükben Rustamtól kértek segítséget, aki úttörő misszionáriusként gyülekezetet alapított ázsiai városukban. A gyülekezet négy tagjával látogatta meg a családot. Szabadításért imádkoztak, Payel jobban is lett, de csak egy időre. Rustam megértette, hogy Payel megszállott, ezért Jézus útmutatásának megfelelően több munkatársával együtt napokig imádkozott és böjtölt, majd visszatért Payelhez. A lány folytonosan sikoltozott, ők azonban addig énekeltek, imádkoztak, amíg meg nem nyugodott. Attól kezdve Rustam minden második héten visszatért a családhoz, hogy közösen imádkozzanak. Payel azóta nem látta többé a jelenést, olyan lett, mint régen volt. „Először még nem készültünk fel - beszélt a tapasztalatáról Rustam. - Másodszor viszont már igen. Jézus azt tanítja, hogy *»ez a fajta pedig nem megy ki, csak könyörgés és böjtölés által«* (Mt 17:21).”

Példázatok

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 1:15; 4:11, 26, 30

Alapige: Dán 7:27; 9:25-27; Mk 1:15; 4:11-32

Bevezetés: Miközben Jézus példázatait tanulmányozzuk Márk 4. fejezetében, felfedezzük Isten országának fontos motívumát. Ez a téma először Mk 1:14-15-ben jelenik meg: „Jézus Galileába ment, és hirdette az Isten evangéliumát. Ezt mondta: *Betelt az idő, elközelített az Isten országa.*” Mi a jelentősége Isten országának Márk evangéliumában? A héten ez lesz a beszélgetésünk fő tárgya. Ennek a motívumnak és jelentőségének értelmezése segít Jézus példázatainak mélyebb megértésében is.

A tanulmány témái: Az e heti tanulmány közben áttekintjük az idő beteljesedésének és Isten országának témáit Márk evangéliumának változott szakaszaiból. Tanulmányunk két részből áll:

1. az „*Isten országa*” fogalom utalás Dániel próféta könyvére. Ebben a részben egy lehetséges szövegösszefüggést vizsgálunk a Mk 1:15-ben található kifejezéssel: „*Betelt az idő.*”
2. *Isten országa Márk evangéliumában.* Ez a szakasz az Isten országa kifejezés elemzését tartalmazza Márk 1. és 4. fejezetében.

Kommentár

Isten országának gondolata Márk evangéliumában már a kezdetektől hangsúlyos. Mk 1:15 kijelenti: „*Betelt az idő, elközelített az Isten országa.*” Az Isten országára vonatkozó további utalások a következő igeversekben találhatóak: Mk 4:11, 26, 30; 9:1, 47; 10:14-15, 23-25; 12:34; 14:25. Tehát Isten országa újra meg újra visszatérő téma Márk evangéliumában.

Az „*Isten országa*” fogalom utalás Dániel próféta könyvére

Dániel 7. látomása világosan szól Isten országának témájáról. Az Emberfia megkapja az országot (13-14. vers), ami a fejezet elején bemu-

tatott országoktól eltérően „nem szűnik meg” (14. vers). A mennyei látomás az Emberfiáról és országáról is szól, továbbá összekapcsolódik a földi jelenettel, amelyben a „kis szarv” uralkodik a földön, különösen az Úr szentjei fölött. Ezek után az Emberfia az Öregkorúhoz lép. Dán 7:26 kijelenti: „*De azután összeül a törvénykezés, és elveszik a hatalmát, hogy [a kis szarv] megsemmisüljön, és végleg elveszen.*” Így a szenteket üldöző hatalom elveszíti uralmát. *Dániel próféta könyvének* ez a fejezete a megváltás történetének egy fordulópontját mutatja be, amikor Isten népe igazolást nyer, a kis szarv pedig elveszíti hatalmát. Ekkor „*az ég alatt lévő minden ország uralma, hatalma és nagysága pedig a Magasságos szentjei népének adatik. Királysága örökkévaló királyság lesz, és őt tiszteli, és neki engedelmeskedik minden hatalmasság*” (Dán 7:27).

Vegyük fontolóra e jövőbeni események következményeit! Először, a kis szarv elveszíti uralmát a szentek fölött. Másodsor, az ítélet Isten népének, a szenteknek az igazolását jelenti. Isten országa nem elszigetelt, csak a mennyei régiókra korlátozódó. Ott vannak a szentek, vagyis ez Isten népének az országa.

A kérdés az, hogyan lesz Isten országa valóságos az emberek számára? Dániel segít válaszolni erre a kérdésre, amikor rávilágít Isten országa megalapításának egyik alapvető szempontjára. Ez pedig a Messiás-fejedelem közbelépése (Dán 9:25). Dániel elmondja, hogy a 70 hetes prófécia végén „*kiirtják a Messiást*” (Dán 9:26). „*És egy héten át sokakkal megerősíti a szövetséget, de a hét felénél véget vet a véresáldozatnak és az ételáldozatnak*” (Dán 9:27). Jézus véget vetett a lévitai szolgálatnak, mert Ő lett az áldozat. Tehát Isten országának népe a Messiás vére által nyert megváltást (1Pt 1:18-19). Péter másik jelentős szempontot is hozzáfűz Isten idővonalához, amikor ezt mondja Jézusról: „*Ő ugyan a világ teremtése előtt ki lett választva, de az idők végén jelent meg értetek*” (1Pt 1:20). Ez a kifejezés fontos betekintést ad, ami alapján megérthetjük Mk 1:15 versét. Ehhez lépünk tovább a következő részben.

Isten országa Márk evangéliumában

Mk 1:14-15 kijelenti: „*Jézus Galileába ment, és hirdette az Isten evangéliumát. Ezt mondta: Betelt az idő, elközelített az Isten országa.*” Ezek az igeversek több lényeges elemet tartalmaznak, amelyek megfontolásra méltók. Először is, Jézus prédikációjának súlypontja Isten országa. Mt

4:23 kifejezetten utal erre: „Jézus bejárta egész Galileát... hirdette az Isten országának evangéliumát.” Másodszor, üzenetének tartalma eszkatológiai jellegű: „betelt az idő”. Milyen időre utal itt Márk? Bizonyára a Dániel 9-ben található 70 hét prófécia utolsó hetére.

Márk 1. fejezete nem fejt ki egyértelműen, mit jelent Isten országa, de Márk 4. és a következő fejezetek értékes szempontokat adnak arra nézve, milyen is ez az ország, továbbá prófétai időkeretbe helyezik. Talán ezért nevezik Márk evangéliumát „a betelt idő evangéliumának” (lásd *Mark: The Evangelist of Fulfilled Time*. szerk. Merling Alomia, Joel Leiva, Juan Millanao, Lima, 2003, Ediciones Theologika).

Hogyan értsük az „elközelített az Isten országa” kifejezést? A görög szóhasználat ad erre némi támpontot. „Betelt az idő, elközelített az Isten országa” (Mk 1:15). A *kai* kötőszó két szót vagy tagmondatot köt össze, ezekben az esetekben úgy fordítjuk, hogy „és”. Azonban magyarázó rész is lehet, ezt általában *értelmezési kai*-nak nevezzük. Ez azt jelenti, hogy egy „szó vagy tagmondat a *kai* segítségével kapcsolódik egy másik szóhoz vagy tagmondathoz, hogy megmagyarázza, ami előtte van stb.” Tehát a *kai* így is fordítható: „azaz”, „nevezetesen”. (William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 495. o.).

Amennyiben Mk 1:15 magyarázó értelemben használja a *kai*-t, a mondatot így olvashatjuk: „Betelt az idő, azaz elközelített az Isten országa.”

Más szóval, Isten országának eljövetele jelenti az idő beteltét, amiről Dániel beszélt. Ebben az esetben Jézus Krisztus testesíti meg az Isten országát, és ez az értelmezés összhangban áll Márk pragmatikus nézőpontjával. Márk 1. fejezetében Isten országa Jézus Krisztus országa, az Ő uralma, aki az isteni, prófétai menetrend szerint jött el, hogy hirdesse az Isten országáról szóló örömhírt. Ekképpen Isten országa az emberiség megváltására és helyreállítására utal. Jézust megkérdezték a farizeusok, hogy mikor jön el az Isten országa, amire Ő így válaszolt: „mert az Isten országa bennetek van” (Lk 17:21). Úgy tűnik, Pál is ezt támasztja alá: „Amikor azonban eljött az idő teljessége, elküldte Isten az ő Fiát... hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy elnyerjük a fiúságot” (Gal 4:4-5).

Jézus arra szólította a tanítványait, hogy higgyenek az evangéliumban – az Ő országáról szóló evangéliumban –, és térjenek meg. A *metanoë* ige a bűnbánaton kívül a megtérésre, átalakulásra is utal, és ez „előfeltétele Isten uralma tapasztalásának” (William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 640. o.). Jézus örömhír-hirdetésében minden e középpont körül forgott. Az embereket arra hívta, hogy higgyenek országának evangéliumában, fogadják el azt. Ez elsődleges volt számára. Például így sürgette tanítványait: „*Menjünk máshova, a közeli városokba, hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem*” (Mk 1:38).

Ebben az összefüggésben kell olvasni Márk 4 példázatait és a további fejezeteket, mint amelyek megvilágítják, mi „*az Isten országának titka*” (Mk 4:11). A görög *müsztériön* főnév olyan tartalomra utal, „ami korábban nem volt ismert, de egy belső csoport vagy szűk kör számára feltártult »titok«” (Johannes P. Louw és Eugene Albert Nida, szerk. *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semantic Domains*. New York, 1989, United Bible Societies, 345. o.). Az „*Isten országának titka*” feltártult Jézus eljövetelével (Mt 13:11). Ő maga tisztázta, hogy nincs titok az üzenetében: „*Mert nincs semmi rejtett dolog, amely napvilágra ne jöjjön, és nincsen olyan titok, amely ki ne derülne*” (Mk 4:22).

Isten országának ezeket a „titkait” (amelyek már nem titkok), nem érti meg minden ember. Az evangélium, a mag, mindenféle talajba hull, de sajnos nem minden talajban terem egyformán (Mk 4:3-20). A lelki fejlődés a növények fejlődési folyamatához hasonlít: „*Mert magától terem a föld, először zsenge szarát, azután kalászt, majd érett szemet a kalászbán*” (Mk 4:28). A folyamat része a termés learatása is: „*Mihelyt pedig a termés beérett, azonnal sarlót ereszt rá, mert az aratás elérkezett*” (Mk 4:29). Ebben a gondolatban ott van az is, hogy mielőtt Krisztus egybegyűjti népét a végidei, végső aratásban, először el kell vetnie a magot a talajba (Mk 4:26). Isten országa eleinte kicsinek, jelentéktelennek látszik, de „*miután elvetették, felnő, és minden veteménynél nagyobb lesz, és nagy ágakat hajt*” (Mk 4:32).

E szavak akkor kezdtek teljesezni, amikor Jézus Krisztus személyében, az első adventkor érkezett országa. Krisztus testet öltése az evangéli-

um lényege, a jó hír. Minden faluban, ahol Jézust fogadták, erről az országról prédikált. Azért jött, hogy minden szív talajába elvesse ezt a magot. Bár kezdetben kicsi volt, országa végül hatalmasra nőtt.

Jézus bátorítja az embereket, hogy fogadják be országát: *„Bizony mondom nektek, aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy kisgyermek, semmiképpen sem megy be abba”* (Mk 10:15). Kérleli az embereket, kortársait és bennünket is, hogy jelen idejű tapasztalat legyen számukra az Ő országában való élet. Ugyanakkor a végidőt jövőbeni időszakként helyezi el: *„Bizony mondom nektek, nem iszom többé a szőlőtőnek terméséből addig a napig, amíg újat iszom majd az Isten országában”* (Mk 14:25). Márk annak tudatában fogalmazza meg eszkatológiáját, hogy „a vég ideje” még a jövőben van. Ugyanakkor hangsúlyozni akarja, hogy Isten országa elérkezett, kezdeti szakaszában van – jelen időben, az ő korában.

Gyakorlati alkalmazás

„Mindazok, akik Krisztus országának alattvalói lettek – mondta János –, bizonyosságot fognak tenni hitükről és bűnbánatukról. Kedvességről, becsületességről és hűségről fog tanúskodni életük. Szolgálni fognak a rászorulóknak, adományait Istennek szentelik. Menedéket nyújtanak a védtelennek, példaképei az erénynek és együttérzésnek. Krisztus követői így fogják bizonyítani a Szentlélek átformáló erejét. Mindennapi életükben igazságosság, irgalmasság és Isten iránti szeretet látható. Ha nem úgy élnek, olyanok lesznek, mint a pelyva, amelyet tűzre vetnek” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 80. o.).

Kérjük meg a csoport tagjait, hogy a fenti idézetet szem előtt tartva válaszoljanak a következő kérdésekre!

1. Hogyan tapasztalod Isten országát a jelenben?
2. Mi volt az emberek reakciója Jézus első eljövetelekor?
3. Miként viszonyulnak az emberek a második eljövétel gondolatához, hogyan fogadják?
4. Mennyire fontos Isten országának a szerepe a személyes evangélium-hirdetésben?

HARC A SZOMBAT MIATT - 1. RÉSZ

Andrew McChesney

A férfit nem zavarta, hogy a felesége megkeresztelkedett az Adventista Gyülekezetben Örményországban. Akkor sem aggódott, amikor a lányai adventista nyári táborokba kezdtek járni. Sőt még az sem aggasztotta, hogy a 17 éves egyetemista lánya, Anush is a keresztség mellett döntött. Akkor viszont már dühbe gurult, amikor az egyetemről azért hívták fel, mert Anush nem járt be szombatokként az előadásokra. Az egyetem vezetősége nem fogadta el, hogy a lány a vallásszabadságra hivatkozva felmentést kért szombatra. Az apa pedig attól félt, hogy csorba esik családjuk hírnevén. Keményen megszigta a lányát, megtiltotta neki, hogy megkeresztelkedjen vagy gyülekezetbe járjon. Anush engedelmeskedett, mert ezt tanácsolta neki az édesanyja 4Móz 30:3-5 alapján. Ez a rész arról szól, hogy ha az apja házában élő lány fogadalmat tesz, és az apja helyesli azt, akkor Isten elfogadja a fogadalmat. Ám ha olyan fogadalmat tesz, amit az apa felülír, akkor Isten felmenti a lányt az eskü alól.

Anush tehát várt, de nagyon nehéz négy év következett rá az egyetemen. Hitte, hogy apja jó ember, aki a lehető legjobbat akarja neki. Közben azonban vágyott rá, hogy járhasson gyülekezetbe és megkeresztelkedhessen. Egyetlen öröme az volt, hogy egy osztálytársa az ő hitét látva Jézus mellett döntött, majd meg is keresztelkedett.

Tóparti csodák

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 5:6-9, 22-34

Alapige: Márk 5

Bevezetés: Márk 5-6. fejezete hasonló témákkal foglalkozik, mint az 1. fejezet. Olvashatunk Jézus csodáiról, amint kiűz démonokat, meggyógyít embereket és hirdeti az evangéliumot. Tanulmányunkban válogatott eseményeket fogunk áttekinteni e két fejezetből, amelyek lefedik ezeket a témákat.

A lecke témái: Az e heti tanulmány Jézus két csodáját vizsgálja. Az első beszámoló egy pogány férfi története, akit megszállt egy tisztátalan lélek. A másik elbeszélés egy „tisztátalan” asszony története, aki a zsidó közösség tagja volt.

1. **Jézus és „a Légió”.** Márk beszámol arról, hogy Jézus a gadaréusok földjére utazott, amely pogány közösség volt. Miután kiszálltak a hajóból, „a sírok közül elébe jött egy tisztátalan lélektől megszállott ember” (Mk 5:2). A találkozást követően Jézus meggyógyította a férfit.
2. **Jézus meggyógyít egy kislányt meg egy asszonyt.** Amikor Jézus hazatért saját közösségébe, a zsinagóga feje, Jairus sietett elé, „és így esedezett: *Az én leánykám halálán van, jöjj, tedd rá a kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen*” (Mk 5:23)! Jézus meggyógyította a lányt, de előbb még egy asszony is meggyógyult, aki azelőtt vérfolyás miatt szenvedett.

Kommentár

Jézus és „a Légió”

Márk gyakran fűz beszámolójához földrajzi részleteket is, hogy rávilágítson: Jézus a szülővárosától távoli helyeken is szolgált. Ez egyértelműen arról a szándékaról árulkodott, hogy a saját területükön akarta elérni a pogányokat. Például Mk 4:35-ben ezt mondja tanítványainak: „*Menjünk*

át a túlsó partra!” Mk 5:1-ben pedig egy újabb utalást kapunk: „Majd megérkeztek a tenger túlsó partjára, a gadaraiak földjére.”

A gadarénusok városa (Gadara) a Tízvároshoz tartozott (Mk 5:20). A város mellett „legelt egy nagy disznónyáj a hegyoldalon” (Mk 5:11), ami arra enged következtetni, hogy ez pogány terület volt. „Ez az eset jelzi azoknak a szándékos utazásoknak a kezdetét, amelyeket Jézus pogány területekre tett. Első találkozása a zsidók területén kívüli pogányokkal a Galileai-tengertől keletre, Gadara területén történt... A gadarai megszállott története kiemeli Jézus hatalmát, megnyitja a pogányok felé végzendő missziót, továbbá előre jelzi a pogány területen végzendő, jövőbeli szolgálatát. Ez előkészítő küldetés volt, kikövezte az utat a régióba való visszatérésre, ami az elbeszélésben később következik (Mk 7:31-37)” (Kelly R. Iverson: *Gentiles in the Gospel of Mark*. London, 2007, T&T Clark, 20. o.).

Márk 4. fejezetének utolsó része és az 5. fejezet az átmenetet mutatja be, amikor Jézus zsidó környezetből pogány területre tette át a szolgálatát. Van egy közös elem, amivel a Messiás mindkét helyen találkozott: a démoni erők. Márk szerint Jézus a zsidók között kezdte el a szolgálatát. Első csodája egy zsinagógában történt (zsidó környezetben), amikor egy tisztátalan lélektől megszállott férfi így kiáltott fel: „Mi közünk hozzád, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy: az Isten Szentje” (Mk 1:24). Amikor pogány területeken is megkezdte szolgálatát, hasonló jelenetet látunk. „Amint kiszállt a hajóból, a sírok közül elébe jött egy tisztátalan lélektől megszállott ember” (Mk 5:2). Az írástudók zsinagógájában és a pogányok között is voltak tisztátalan lelkektől megszállt emberek, akiknek gyógyulásra volt szükségük. Mindkét esetben démonok tartották uralmuk alatt foglyaikat. Jézus azért jött, hogy helyreállítsa és országába hívja őket.

Mk 5:7-9 feljegyzí a Jézus és a démon(ok) között zajlott beszélgetést, ami hasonló mintát követ, mint Mk 1:23-25 szakaszában. „...majd hangosan így kiáltott: »Mi közöm hozzád, Jézus, a magasságos Isten Fia? Az Istenre kérlek, ne kínozz engem!«” (Mk 5:7)! Érdekes módon a démonok felismerték, hogy kicsoda Jézus. Ezt mondták neki: „Tudom, ki vagy: az Isten Szentje” (Mk 1:24). „Te vagy az Isten Fia!” (Mk 3:11), a „magasságos Isten Fia” (Mk 5:7). Figyelemre méltó, hogy az evangéliumokban feljegyzett

egyek krisztológiai kijelentések démonok szájából hangzanak el, miközben Izrael tanítói nem tesznek ilyen erővel és jelentőséggel bíró vallo- mást.

Fontoljuk meg, mit ír Márk a sok démontól megszállt emberről, aki azt mondja magáról, hogy „Légió”. A légió egy római katonai egység volt, 3-6 ezer gyalogos katonából állt (lásd Robert H. Stein: *Mark. Grand Rapids, MI, 2008, Baker Academic, 255. o.*). Mindegy, milyen mértékig szállták meg a gonosz erők az embert, nincs olyan démoni sereg, amely ellenállhatna a Magasságos Isten hatalmának vagy legyőzhetné azt.

A megszállott sorsa kegyetlen, véres volt. Mk 5:5 leírja nyomorúságát és szenvedését. *„Éjjel-nappal a sírboltokban és a hegyek között tartózkodott, kiáltozott, és kövekkel vagdosta magát.”*

„Erről a megszállotról úgy ír az Ige, mint akit teljesen rabságában tar- tott a gonosz, emberi segítség nem volt számára (Mk 5:2-4). Továbbá a sírok között, a holtak »lakhelyén« tengődött, ami szinte élőhalottként mutatja be. Önpusztító (Mk 5:5) módon, egyértelműen kínok között élt. Erős és szemléletes kép ez arra, ahogy az Újszövetség a Krisztustól távol élő emberek állapotát ábrázolja: lelkileg halottak és a Sátán fogságában vannak” (Hurtado: *Mark. Peabody, MA, 1989, Hendrickson Publishers, 83. o.*).

Mk 5:4 arról is beszél, hogy *„senki sem tudta megfékezni”* őt - egészen addig, amíg Jézus oda nem lépett hozzá. A találkozás után *„a megszállott, akiben a légió volt, ott ül felöltözve, és eszénél van”* (Mk 5:15). Ilyen szabadi- tó hatalom egyedül Jézus Krisztusban található. Ő, aki megdorgálta a szelet és ezt mondta a tengernek: *„Hallgass, némulj el”* (Mk 4:39), a gonosz lelkeknek is tud parancsolni, amikor elmondja: *„menj ki ebből az emberből”* (Mk 5:8)! Jézus tekintélye és hatalma győzött a sötétség minden ereje felett.

Jézus meggyógyít egy kislányt meg egy asszonyt

Mk 5:21 versében a beszámoló egy újabb szakasza kezdődik, amelyben Jézus közel lép Isten két leánya érdekében: az egyik *„egy asszony, aki tizenkét év óta vérfolyásos volt”* (Mk 5:25), a másik pedig Jairus lánya.

Ez a szakasz említi Jézus utazásának egy újabb geopolitikai mérföldkővét: „ismét átment Jézus a hajón a túlsó partra” (Mk 5:21). Miután visszatért a pogány területről, változik a szín: újból zsidó terület következik. Márk megerősíti ezt azzal a beszámolóval, amikor Jézus közbelépett a zsinagóga vezetőjének, Jairusnak az érdekében. Ez a fontos ember ugyanolyan hozzáállással lépett színre, mint Mk 5:6-ban a megszállott: Jézus lába elé borult (Mk 5:22). „...jőjj, tedd rá a kezedet, **hogy meggyógyuljon és éljen!**” (Mk 5:23) – kérte.

Ebben a pillanatban egy reménytelen asszony esete miatt akad meg az elbeszélés. Ne feledjük, Jézus éppen onnan érkezik, ahol egy férfit egy légiónyi tisztátalan lélektől szabadított meg! Ekkor pedig részvételtjes figyelmét egy tisztátalan asszonyra irányítja. Betegsége miatt ezt a nőt rituális értelemben tisztátalannak tekintették, így távol kellett tartania magát Izrael vallási életétől. „*Ha sok napig tart az asszony vérfolyása havibajának idején kívül, vagy ha a folyás a havibajon túl tart: amíg a tisztátalanságának folyása tart, úgy legyen, mint havibajának idején: tisztátalan ő*” (3Móz 15:25).

M. Eugen Boring egy másik szempontra is rávilágít a nő nyomorúságos állapotával kapcsolatban: „Mivel a hüvelyi vérzés miatt tilos volt a házasság, illetve alapot adott a válásra is, kultúrájának elvei szerint ez az asszony *nem* tölthette be női szerepét, nem hozhatott világra új életet, hogy anyává válhasson.” Ráadásul elszegényedett, minden pénzét orvosokra költötte, de teljesen hiába. A kommentátor megjegyzi: „Az 1:40-ben szereplő lepráshoz hasonlóan ez az asszony is élőhalottnak számított, gyógyulása tehát visszatérésnek tekinthető az életbe. Mint a Jairus házában várakozó kislánynak, úgy neki is teljesen reménytelen volt a helyzete” (Boring: *Mark, A Commentary*. Louisville, KY/London: Westminster John Knox Press, 2006, 159-160. o.). Jézus két személynek is visszaadta az életét: egy asszonynak, aki csaknem halott volt, fizikai és szociális értelemben mindenképp (képzeljük el olyasvalakinek az életét, aki 12 éve vérzik, egy olyan társadalomban, amelynek törvényei karantént írnak elő ilyen állapotra!), és Jairus leányának, a 12 éves gyermeknek, aki a szó szoros értelmében halott volt.

Mindkét esetben megjelenik az elbeszélésben a gyógyító érintés. Az asszony megérinti Jézus köntösét, Jézus pedig megérinti a kislány kezét.

Márk azonban magyarázni próbálja az olvasóknak, hogy nem maga az érintés hozta meg az asszony számára a gyógyulást. A kívánt eredmény a vérfolyásos asszony, illetve Jairus hite miatt történt meg. Az első esetben Jézus így vigasztalta az asszonyt: „*Leányom, a te hited megtartott téged*” (Mk 5:34). A második esetben arra bátorította Jairust, a lány apját, hogy kitartóan higgyen lánya feltámadásában (Mk 5:36).

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

A másik három evangélium szerzőjéhez hasonlóan Márk is ecseteli a zsinagóga egyes zsidó tanítóinak és vezetőinek ellenséges viselkedését Jézussal. Ez azonban nem gátolta Őt abban, hogy részt vegyen a zsinagóga vallási életében, lakóhelyének közösségeért munkálkodjon. Mk 1:21 pl. elbeszéli: Jézus és tanítványai „*Kapernaumba mentek, és mindjárt szombaton [Jézus] bement a zsinagógába, és tanított*”. A zsinagógában történt az első csodája, amiről Márk evangéliuma beszámol: „*Éppen ott volt a zsinagógájukban egy tisztátalan lélektől megszállott ember*” (Mk 1:23). Mk 5:22-ben pedig a zsinagóga egy előjáróján segít.

Néha egyet nem értéssel találkozunk bizonyos vezetők vagy a gyülekezeti közösségünk más tagjai részéről. Milyen mértékig engedjük, hogy a nézetkülönbségek hassanak a meggyőződésünkre vagy a kapcsolatainkra? Milyen betekintést ad Jézus példája abba, hogyan lépünk tovább az ilyen helyzetekben?

Jézus kilépett saját hitközösségének határain túlra, hogy elérje a pogány területeken élőket. Mi mit teszünk azoknak az embereknek az eléréséért, akik a falainkon kívül élnek? Gondoljuk át válaszunkban Mk 6:34 versét! „*Amikor Jézus kiszállt, nagy sokaságot látott, és megesett a szíve rajtuk, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélküli juhok. És elkezdte őket sok mindenre tanítani.*”

VÁRATLAN VÁLTOZÁS - 2. RÉSZ

Andrew McChesney

Egyetemi évei alatt Anush gyakran hallotta, hogy „Ha meglesz a diplomád, munkát adunk neked.” Örményországban sokszor az apák segítenek munkát találni felnőtt gyerekeiknek. Időnként meg is vesztegetik a cégek vezetőit, hogy az ő gyerekeiket alkalmazzák. Anush apja azonban nem fizetett le senkit. A lány munka nélkül maradt abban a városban, ahol éltek. Hallott azonban egy észak-amerikai központú, felekezetközi missziós szervezetről, amely tolmácsot keresett. Anush megkérdezte az apját, hogy jelentkezhet-e az állásra, és az apa – mivel „Amerika” nagyon jól csengett a fülének –, igent mondott, bár a lánynak el kellett költöznie egy közeli városba. Anush boldog volt, hogy nap mint nap Jézusról beszélhet az embereknek, és még egy kevés fizetést is kap érte! Közben nőtt szívében a vágy, hogy maga is misszionárius legyen.

Miután a munkája megszűnt, hazaköltözött. Úgy érezte, hogy mint egykor Mózes kérte a fáraót, neki is kitartóan kell kérnie az apját, hogy engedje el misszionáriusnak. Az apja mérgében ezt kiabálta: „Nem járnál inkább a helyi gyülekezetbe, keresztelkednél meg, és felejtened el végre ezt a külföldi misszionárius dolgot?!” Anush meglepődött ezen, és eldöntötte, hogy akkor el fog járni a gyülekezetbe. Mivel mindenki ismerte a történetét, a lelkész csodálkozva nézett rá: „És mit szól az édesapád?” „Jóváhagyta a döntésemet” – felelte Anush.

Az apa nem is akadályozta meg a keresztséget, Anush pedig boldog volt.

Belülről kifelé

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 7:6-8, 33-37

Alapige: Márk 7

Bevezetés: Jézus a szolgálata idején Isten kinyilatkoztatásaként emlegette a Szentírást, gyakran idézett az Ószövetségből. Bár Izrael tanítói kiválóan ismerték a héber iratokat, az emberi hagyományt a legtöbben fontosabbnak tartották, mint a bibliai útmutatást. Ezt a gondolatot szem előtt tartva a heti tanulmányban Jézus és a farizeusok néhány beszélgetését fogjuk vizsgálni.

A tanulmány témái: A héten három fő témára összpontosítunk Mk 7:6-8-ban. (A harmadik téma a teremtéssel foglalkozik, ahogyan azt a siketnéma ember meggyógyításáról szóló elbeszélésben látjuk Mk 7:33-37-ben.)

1. Az első Mk 7:6-8 ószövetségi vonatkozását vizsgálja, és elemzi Ézs 29:13 versének felhasználását *Márk evangéliumában*.
2. A második a hagyományokat érinti. Mk 7:6-8 fényében vizsgáljuk és állítjuk szembe az atyák hagyományait az Istentől származó szentírási utasításokkal.
3. A harmadik rész a siketnéma meggyógyításával kapcsolatos. Azt tekintjük át, hogy a teremtés motívumának mely elemeire történik utalás ebben a gyógyítási történetben.

Kommentár

Mk 7:6-8 ószövetségi összefüggésének vizsgálata

Isten népe vallási tapasztalatának kritikus pontjához érkezett a Kr. e. 7. században. Ézsaiás I szemléletesen ír erről: „Ó, gonosz nemzet, hamissággal megterhelt nép, gonosz utódok, elvetemült fiak! Elhagyták az URat, megvetették Izráel Szentjét, és elfordultak tőle” (Ézs 1:4). Ezért az Úr ezt kérdezi tőlük: „Mire való nekem véresáldozataitok sokasága” (Ézs 1:11)?

Nincs értelme a formalitás álarcában Istenhez járulni, „tiszteni” Őt. Így szól az Úr prófétáján keresztül népéhez: „Ne hozzatok többé hazug ételáldozatot, az illatáldozat utálatos előttem. Újhold, szombat és ünnepre hívás? Bűnt és ünneplést el nem szenvedhetek” (Ézs 1:13).

Vajon azt üzenik ezek az igeversek, hogy Isten elveti az áldozati rendszert, amit Mózesen keresztül írt elő az izraelita közösségnek? Természetesen nem. A felszínes vallásosság ellen szól, ami a külsőségeken alapul, és híján van az igazi istenfélelemnek (vö. Ézs 1:16-17). Ézs 29:13 vallási kontextusa, amire Márk utal a 7. fejezetben, kísértetiesen hasonló. A prófétai szakasz párhuzamos (kiasztikus) szerkezetet tartalmaz. Alább a szerző fordítása látható:

- A. Az emberek szájukkal és ajkukkal közelítenek,
- B. hogy tiszteljenek engem,
- C. de szívük távol van tőlem
- B1. irántam való tiszteletük

A1. *olyan, mint* a bemagolt parancsolatok ismételtetése

Mi volt a probléma az izraelita hívőkkel e vers szerint? A gondot nem a liturgia közben elhangzott szavaik jelentették, hanem hogy ezek csak üres, formális ismételtetéssé váltak. Mi volt ennek az oka? A szívükben (elméjükben) távol voltak az Úr őszinte, igaz imádásától. Ezért voltak a szavaik értelmetlenek.

Különösen tanulságos J. Alec Motyer gondolata: „A Mindenható nézi istentiszteletüket, és csupán az emberi szabályokhoz való alkalmazkodást látja. Nem arról van szó, hogy az Úr lekicsinyelné a szavak használatának jelentőségét, hanem arról, hogy ha azok nem szívből szólnak, akkor értelmetlenek. Az imádat nem imádat (Mk 7:6-8), ha nem Isten kinyilatkoztatásán alapul és nem arra válaszol” (Motyer: *Isaiah: An Introduction and Commentary*. 20. köt. *Tyndale Old Testament Commentaries*. Downers Grove, IL, 1999, InterVarsity Press, 215-216. o.).

Röviden: Izrael, Isten választott népe vallási kettősségben élt. Megtartották a vallási és liturgiai formákat, de nem éltek az igei alapelvek szerint, amelyeket tanítottak nekik és oly sokszor ismételtettek. Az istentisztelet minden eleme teljesen értelmetlen az engedelmség nélkül. Isten nem

ellenzi a helyes szertartásokat és az ünneplést, felháborodása a kemény formalitásnak szólt (lásd Teofilo Correa: *El Contexto Veterotestamentario de Marcos 7:6-7*, Marcos: *El Evangelista del „Tiempo Cumplido.” Leyendo el evangelio de Marcos: su mensaje en el pasado y en la actualidad.* szerk. Merling Alomía, Joel Leiva, Juan Millanao, Lima, 2003, Ediciones Theologica, 129. o.).

Hagyományok Mk 7:6-8 fényében

Ézsaiásra utalva Márk a Septuaginta szövegét követi, amely a héber Biblia (az Ószövetség) görög fordítása. Mivel Márk olvasótáborra pogányokból állt, a görög verzió ismertebb lehetett számukra. Az evangélista a Septuagintával összhangban a hiábavaló imádatra utal, és a hangsúlyt az emberek parancsolatainak gondolatára helyezi. Mk 7:6-7 fordítása így hangzik: *„Ez a nép ajkával tisztel engem, de szívük távol van tőlem. Pedig hiába tisztelnek engem, ha előírásaikban emberek parancsolatait tanítják.”*

Ezek az igeversek önmagukban is biztosítják a szövegösszefüggést Márk 7 elbeszéléséhez. A narratíva bemutat egy, a farizeusok és írástudók között zajló vitát, amelynek témája a kézmosás. Márk maga ad hozzá részleteket Mk 7:3-4 verseiben. *„A farizeusok és általában a zsidók ugyanis a régiek hagyományát követve nem esznek addig, amíg a kezüket meg nem mossák”* (Mk 7:3). Úgy tűnik, a papoknak szóló, kézmosással kapcsolatos utasításokat a vezetők mindenki számára kötelezővé tették, elvárták, hogy betartsák ezt a hagyományt. Ahogy C. S. Mann említi: *„A vita tárgya itt nem Mózes törvénye, hanem egy szóbeli vagy írott hagyomány, amit elődeiktől örökölték, és tiszteletben tartották a múltja miatt”* (Mann: *Mark, A New Translation With Introduction and Commentary. The Anchor Bible.* New York/London, 1986, Doubleday, 27. köt. 312. o.).

Jézus elítéli a papok viselkedését, azt, hogy rákényszerítik az emberekre a hagyományokat. Ezért nevezi képmutatónak a farizeusokat és írástudókat (Mk 7:6). Ugyanakkor Márk az elbeszélésében túlmegy azon, hogy egyszerűen elutasít egy emberi hagyományt: Jézus megfeddi Izrael tanítóit, mert hagyományaik beárnyékolják Isten írott Igéjét. *„Mert az Isten parancsolatát elhagyva az emberek hagyományát tartjátok meg”* (Mk 7:8). *„Az Isten parancsolatát szépen félreteszitek, hogy helyébe tehessétek a magatok hagyományát”* (Mk 7:9). Mk 7:13 versében Jézus a helytelen gyakorlatot fájlalja, ami Izrael tanítói munkájának a közvetlen eredmé-

nye. „Így teszitek semmivé az Isten beszédét hagyományotokkal, ahogy azt továbbadjátok.”

Összefoglalásul: A nép istentisztelete hiábavaló volt a hangsúlyeltolódás és szívük képmutató magatartása miatt úgy Ézsaiás generációjában a Kr. e. 7. században, mint Márk nemzedékében a Kr. u. I. században. Bizonyos tekintetben a farizeusok és az írástudók voltak felelősek ezért, mert vezetői befolyásukat arra használták, hogy az emberek az isteni kinyilatkoztatás helyett az emberi hagyományokat tiszteljék, és az emberi rendelkezéseket Isten parancsai fölé helyezték. Krisztus arra hívja népét, hogy térjenek vissza a Szentíráshoz, az abban található útra, a kegyelem és irgalom útjára. Olyan lelkiiséget hirdet, ami felülmúl minden külső, formális vallásosságot. Olyan lelki tapasztalatot kínál, ami abban a tudatos és odaszánt döntésben gyökerezik, hogy a kinyilatkoztatás fényében őszinte szívvel szolgáljuk Istent.

A siket ember meggyógyítása

A bibliai írók gyakran hivatkoznak más szentírási szakaszokra. Ezek a hivatkozások konkrét idézeteket tartalmazhatnak, mint például Mk 1:2-3-ban, ahol Ézs 40:3 idézetét találjuk, vagy Mk 7:6-7 esetében, ahol Ézs 29:13-at idézi. Kétségtelen, hogy Márk különös érdeklődést mutat Ézsaiás írásai iránt. A konkrét szövegek említésén túl a Biblia írói idézés nélkül is utalnak más írásokra. Máskor maga az olvasó következtet bizonyos hatásokra egy korábbi forrásból. Így érvelhetünk amellet, hogy van bizonyos célzás a teremtés témájára a siket ember meggyógyításának elbeszélésében (Mk 7:31-37).

Gondoljuk át 1Móz 2:7 versét, részletesebben kibontva ezt a témát! „Ekkor megformálta az ÚR Isten az embert a föld porából, és élet leheletét lehelte az orrába. Így lett az ember élő lélekké” (vö. Ézs 43:7).

Mózes első könyve leírja a bolygó első emberének megteremtését. A „formálta” szó a héber *ysr* igéből származik, ami azt is jelenti: „kialakítani”, „létrehozni”, „formát adni neki” (lásd David Clines: *The Dictionary of Classical Hebrew*. Sheffield, 1998, Sheffield Academic Press, IV. köt. 269. o.). Mózes első könyvének írója ezzel a szóval mutatja be a Teremtő munkáját, aki mint egy fazekas, megformázza teremtményét. Az Alkotó ráteszi kezét az anyagra, hogy megformázza belőle az első embert - ez

tagadhatatlan *Mózes első könyvében*. Majd 1Móz 2:7-ben leírja a folyamatnak azt a részét, amikor az élettelen anyagból élő, tudatos anyag lesz. Az Úr az élet lehetét leheli az agyagba, vagyis „*élet lehetét lehelte az orrába*”.

Márk 7-ben is van egy utalás Ádám teremtésére. Jézus segít a siket emberen, akinek a beszéddel is nehézségei vannak (Mk 7:32), a saját kezét és száját használja gyógyító eszközként. Így akarja „átformálni” a teremtését, amit meg is tesz, újjait az ember fülébe dugva. Azután nyálával megérinti az ember nyelvét, és parancsszavával újjáteremt az embert, aki abban a pillanatban új emberré válik. „*És azonnal megnyílt a füle, megoldódott nyelvének kötéléke, és értelmesen beszélt*” (Mk 7:35).

Ám nem csak a fentiek alapján következtethetünk kapcsolatra a siket ember meggyógyítása és a teremtés témája között. Ezt alátámasztja a bizonyíték Mk 7:37-ben: az embereket ámulatba ejtette Jézus, mert „*Mindent jól cselekedett, a süketeket is hallóvá teszi, és a némákat is beszélővé.*” Ebben az egyetlen versben Márk kétszer is használja a *poieō* szót, aminek jelentése: „teremt”, „elkészít”. Érdekes módon *Mózes első könyvében* a Septuaginta ugyanezzel a szóval fordítja a héber *bara* („teremt”) szót.

Tehát a világegyetem Teremtője lejött a földre, hogy helyreállítsa a teremtettséget, amit Sátán tönkretett. Márk szerint Jézus azért jött, hogy az újjáteremtés munkáját elkezdje, és ebben a folyamatban „*mindent jól cselekedett*”. Kétségtelen, hogy az ilyen munka a messiási prófécia beteljesedése, ami szintén része *Ézsaiás próféta könyvének*.

„*Mondjátok a remegő szívűeknek: Legyetek erősek, ne féljetek! Íme, Istenetek bosszúra jön, Isten jön, aki megfizet, és megszabadít titeket! Akkor kinyílnak a vakok szemei, és megnyílnak a süketek fülei. Akkor majd ugrándozik a sánta, mint a szarvas, és ujjong a néma nyelve*” (Ézs 35:4-6).

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Miért kért arra Jézus a meggyógyított emberek közül némelyeket, hogy ne beszéljenek senkinek a munkájáról vagy gyógyító szolgálatáról?

KÖNYÖRGÉS AZ APA ÜDVÖSSÉGÉÉRT - 3. RÉSZ

Andrew McChesney

Anush még egyetemista korában látott egy mexikói filmet, amiben egy fiú az édesapja megtéréséért imádkozott: „Hiszem, hogy ha minden áldott nap imádkozom az apámért, valahogy Isten felé fog fordulni.” És ez az édesapa valóban átadta a szívét Istennek.

Anush is elhatározta, hogy naponta imádkozik az apja keresztségéért. 6 év telt el így, de nem látszott változás. Keresztsége után Anush feladatokat vállalt a gyülekezetben, önkénteskedett, néha kapott valami csekély fizetséget, legtöbbször azonban nem. Az apja eleinte nem panaszkodott ezért, hiszen ő engedte meg Anushnak, hogy járjon gyülekezetbe és megkeresztelkedjen. Később azonban nőtt a feszültség köztük. Anush belefáradt a helyzetbe. Úgy érezte, ki kell öntenie a szívét Isten előtt. „Istenem, tudom, hogy apám egyszer majd megtér hozzád, de már olyan fáradt vagyok - mondta. - Most csak azt kérem tőled: vagy térjen meg, vagy térjen meg!”

Kérte az édesanyját is, hogy ő is imádkozzon vele ezért, aki csatlakozott hozzá. Anush egyre jobban reménykedett. Biztos volt benne, hogy apja szíve ezúttal tényleg meg fog változni. Minden pillanatban várta a csodát.

A tanítványok képzése: I. rész

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 8:31-33, 38; 9:1, 7

Alapige: Mk 8:27-38; 9:1-8

Bevezetés: Márk evangéliumában Isten országa az egyik fő téma. Jézus kijelenti, hogy Ő képviseli azt. Azért jött, hogy helyreállítsa népét országa számára. Ezért a megváltási tervben minden ennek megvalósulása érdekében működik. Senki nem tudja eltéríteni Krisztust a küldetésétől. Céltudatos elkötelezettséggel, teljes szívvel szenteli magát feladatának. Földi művének elismeréseként az Atya újra kijelenti Jézus Fiúságát a megdicsőülés eseményekor, és felhívja követőit, hogy engedelmeskedjenek Fiának.

A tanulmány témái: Az e heti tanulmány két fő témára összpontosít:

1. Jézus küldetésének prioritása Isten megváltó tervének fényében;
2. Isten országának dicsősége Mk 9:1 szerint, ahogy a megdicsőülés eseményében megjelenik.

Kommentár

Jézus prioritása

Ebben az evangéliumban Márk sok figyelmet szentel annak, hogy mi mindent tett Jézus az emberekért. Például ír találkozásairól a sokasággal vagy egy-egy személlyel. Krisztus tanítványai mindig jelen voltak, de nincs fontos szerepük a jelenetekben. Mk 8:27-33 az elbeszélések változatossága, ahol intenzív, mély párbeszéd zajlik Jézus és a tanítványai között. A nyitó jelenetben Jézus és a tanítványok beszélgetése olvasható. Végül a dialógus egyetlen tanítványra összpontosít: Péterre.

A beszélgetés azzal indul, hogy Jézus felteszi a kérdést: kinek mondják Őt az emberek. Néhány tanítvány rámutat a Jézus kiléte és küldetése körüli véleménykülönbségekre. Mások Keresztelő Jánossal azonosítják, vagy

valamelyikkel a próféták közül. A kérdés nem azt jelenti, hogy Jézus nem tudta, ki Ő. A szándéka az volt, hogy kihangsúlyozza földi életének célját, mert arra vágyott, hogy elsősorban a tanítványai értsék meg küldetését. Ezért miután Péter válaszolt - „*Te vagy a Krisztus!*” (Mk 8:29) -, feltárta előttük útjának mérföldköveit. Péter azt felelte, hogy *ho Khrisztosz: a Krisztus* (határozott névelővel), a Messiás, a Felkent (lásd William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 1091. o.). Jézus Messiás-volta összhangban áll az evangélium eszkatológiai nézőpontjával: Ő a Kiválasztott, akit Isten küldött Izrael megváltására. Miután megerősíti Jézus Messiás-voltát, Márk felvázolja a Messiás küldetésének részleteit: „*És kezdte őket tanítani, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie és megvetetnie a vénektől, a főpapoktól és írástudóktól, és meg kell öletnie, de harmadnapra feltámad*” (Mk 8:31). Jézus szeretné, ha a tanítványai a maga teljességében megértenék, mi a célja földi életének. Sz szenvedni fog szolgálata során, meghal, majd feltámad.

Mk 8:32-33 a Péter és Jézus közötti magánbeszélgetést írja le. Márk szerint Péter dorgálni kezdte Jézust. Máté még szókimondóbb: „*Isten őrizz, Uram, ez nem történhet meg veled*” (Mt 16:22)! Jézus pedig igen szigorúan felelt: „*Távozz tőlem, Sátán, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra*” (Mk 8:33)! Miért reagált így Jézus? Egyszerűen azért, mert Péter a Mester életének és szolgálatának leglényegesebb pontját érintette: Isten megváltási tervét. Jézus nem engedte, hogy bárki beleavatkozzon Isten tervébe, még jó szándékkal sem. Az ellen nem lépett fel, ha valaki ellenséges volt, hagyta, hogy vitatkozzanak vele. Eltúrta a bántást. Panasz nélkül állta a sértést, a bántalmazást, de egy dolgot sohasem engedett: annak hátráltatását, hogy az életére vonatkozó isteni tervet bárki is akadályozza vagy megszakítsa.

Jézus az Atya terve szerint haladt, az volt az élete célja, fontosabb volt számára, mint hogy életben maradjon: „*Az én eledelem az, hogy annak akaratát tegyem, aki elküldött engem, és az ő munkáját elvégezzem*” (Jn 4:34). Életének fenntartója az Isten terve, azon kívül minden egyebet másodlagosnak tartott. Tökéletesen alárendelte magát az Atya akaratának. Jézus tanítványai is csak akkor állíthatják magukról, hogy valóban az övéi, ha az életük Isten-központú, az üdvösségüket szolgáló tervére összpontosít.

Akik meglátják Isten országának dicsőségét

„Bizony mondom nektek, hogy vannak némelyek az itt állók között, akik nem ízlelik meg a halált addig, amíg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal” (Mk 9:1).

Ezt Márk 8 utolsó verseinek fényében kell olvasni, ahol Jézus a tanítványság áráról beszél. Világossá teszi, hogy „**ha valaki szégyell engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzedék előtt, az Emberfia is szégyellni fogja azt, amikor eljön az ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal**” (Mk 8:38). Ebben két korszak látható: a jelen nemzedék kora, valamint azé, amely Jézus eljövetele előtt él a földön. Mk 9:2-7 szakaszában a megdicsőülés kicsiny, de pontos bemutatása Jézus jövőbeni megdicsőülésének, amely hatalmas és jelentős esemény lesz. Így értelmezi ezt Péter, aki ott volt. „**Mert nem kitalált meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és megjelenését, hanem mint akik szemtanúi voltunk nagyságának**” (2Pt 1:16). Az „**akik nem ízlelik meg a halált**” kifejezésről: „Fontos, hogy a szinoptikus evangéliumok mindegyike annak megjövendölése után jegyzi fel a megdicsőülésről szóló elbeszélést... Továbbá mindhárom említi, hogy a megdicsőülés körülbelül egy héttel e bejelentés után történt, vagyis az esemény a jövendölés beteljesedése volt. Az elbeszélés két része közötti összefüggés eleve kizárja annak lehetőségét, hogy Jézus itt bármi másra utalt volna, mint a megdicsőülésre, ami kicsiben illusztrálta, milyen lesz majd a dicsőség országa” (*The SDA Bible Commentary*. 5. köt. 436. o.).

Továbbá Márk Jézus második eljövetelének dicsőséges napjára, az eszkatológiai eseményre utalt, arra, amikor „**némelyek [e parázna és bűnös nemzedékből]**” (Mk 9:1) megkapják a kárhozat végső büntetését. Ebben az esetben a halál a második halálra utal. Így az igazak nem tartoznak ebbe a csoportba (Mk 9:1). Ám ebben az összefüggésben a „halál” szót úgy kell érteni, hogy szimbolikusan a „második halálra” utal.

Mk 9:1 egy másik magyarázata a „meglát” ige értelmezéséből fakad. A görög *eidon* szó tágabb értelmezése azt a jelentést is magába foglalja, hogy „érzékelni”, „észrevenni valamit”, „valamiről tudomást venni”, „tapasztalni valamit”, „érdeklődést tanúsítani valami iránt” (lásd William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000,

University of Chicago Press, 279-280. o.). Ebben az értelemben Mk 9:1 ígérete más eseményeket is magába foglalhat a megdicsőülés teljesedésén kívül, illetve Péteren, Jakabon meg Jánoson kívül másokat is, nem csak őket, akik szemtanúi voltak Jézus megdicsőülésének.

R. Alan Cole megjegyzése hasznos lehet ennél a pontnál: „Ez az igevers [Mk 9:1] utal egyrészt a megdicsőülésre, ami közvetlenül a jövendölés után történt, és ez logikus is, vagy későbbi eseményekre, amelyek egy emberöltőnyi időn belül történtek, mint Krisztus győzelme a kereszten, megkoronázva a feltámadással (Kol 2:15), vagy a Lélek eljövetele, esetleg az áldások kiterjesztése a pogányokra” (Cole: *Mark: An Introduction and Commentary*. 2. köt. Tyndale New Testament Commentaries. Downers Grove, IL, 1989, InterVarsity Press, 213-214. o.).

Egy másik fontos részlet, amit megjegyezhetünk Mk 9:1-ben, hogy befejezett jelen időben van az *erkhomai* („eljött”) szó „*az Isten országa eljött hatalommal*” tagmondatban. Ez az ige arra utal, hogy az ország már eljött. Ez összhangban áll *Márk evangéliuma* üzenetével: „*elközelített az Isten országa*” (Mk 1:15). A fő téma itt újra az Isten országa. Jézus legfőbb vágya, hogy a körülötte állók észrevegyék, felfigyeljenek országának munkájára még a halála előtt.

Kétségtelen, hogy a megdicsőülés eseménye és más történések (Krisztus keresztre feszítése és feltámadása) mérföldkövek voltak, amelyek megpróbálták és erősítették a tanítványok hitét. Ez a gondolat összecseng Ellen G. White nézetével: „A tanítványok bizonyosak afelől, hogy Mózes és Illés Mesterük védelmére, királyi tekintélyének megalapozására érkezett. A koronát azonban a keresztnak kell megelőznie. Beszélgetésük tárgya nem Krisztus trónra emelése, hanem Jeruzsálemben bekövetkező halála” (*Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 357. o.).

A megdicsőülés jelképesen szólva annak a dicsőséges eseménynek az „előrevetítése”, amely a napok végén fog megtörténni: azaz Jézus második eljövetele. Ez csodálattal töltötte el a tanítványokat. Szemük előtt jelent meg Mózes és Illés, akik Jézussal beszélgettek (Mk 9:4). Ellen G. White szerint Mózes és Illés is a megváltottakat jelképezi: Illés azokat, akik nem ízelelik meg a halált, Mózes pedig azokat, akik feltámadnak poraikból. „A hegyen kicsinyített formában látható volt a dicsőség jövendő országa: Krisztus,

a király, Mózes, a feltámadott szentek és Illés, az elváltozott szentek képviselője” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 357. o.).

A megdicsőülésnek fontos szerepe van Márk evangéliumi elbeszélésében. Ezzel az eseménnyel szilárdítja meg Jézus Fiúságának tényét. Az Atya Isten betekintést enged egy pillanatra országának dicsőségébe. Azután egy felhő takarta el Isten dicsőségét. A felhőből megszólalt az Atya. Márk így jegyzi ezt le: „*És felhő támadt, amely beborította őket, és egy hang hallatszott a felhőből: Ez az én szeretett Fiam, őrá hallgassatok*” (Mk 9:7). Ez a történet illusztrálja, mennyire fontos, hogy Jézust Isten Fiának ismerjük el. Az elbeszélés azt is kiemeli, hogy mennyire fontos engedelmeskedni is neki, nem csak elismerni Őt. A Bibliában a figyelés, odafigyelés az engedelmesség rokon értelmű kifejezése. Azt igényli, hogy naponként odaszánjuk magunkat Jézus Krisztusnak. Tehát Jézus megismerését engedelmességnek kell követnie.

Az evangélium eddig tanulmányozott szakaszaiban Márk rávilágít Jézus messiási mivoltára, és figyelemreméltó jeleket ad országa hatalmára és dicsőségére vonatkozóan. Suzanne W. Henderson jól kifejezi ezt a következő megállapításával: „A második evangélista egyértelműen kovácsolja ezt az identitást Jézus messiási küldetésének tüzeiben: hogy előre jelezze Isten döntő győzelmét a jelenlegi gonosz korszak erői felett” (Henderson: *Christology and Discipleship in the Gospel of Mark*. Cambridge, 2006, Cambridge University Press, 4. o.).

Gyakorlati alkalmazás

A megdicsőülés eseménye leírhatatlanul csodálatos volt, a tanítványok megrettentek (Mk 9:6). Gondoljunk Jézus második eljövételére! Mi jut eszünkbe először? Beszéljünk erről a csoportban!

Mi fog történni a halott igazakkal Jézus második eljövetelekor? Gondoljunk át Pál apostol tanítását: „*Nagy hirtelen, egy szempillantásban, az utolsó trombitaszóra, mert trombita fog szólni, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, és mi elváltozunk*” (1Kor 15:52). Majd az 54. versben hozzáteszi: „*Amikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és a halandó halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül az az íge, amely meg van írva: A diadal elnyelte a halált.*” Minek a reményét adja ez a távlat, hogyan vigasztal?

AZ ÉTKEZÉS IS FELHÁBORODÁST KELTETT - 4. RÉSZ

Andrew McChesney

Egy szombaton, amikor Anush és az édesanyja hazaért a gyülekezetből, az apa javasolta, hogy menjenek ki a szabadba piknikezni, grillezni. Anushnak eszébe jutott 2Mózes 16. fejezete, az, hogy hogyan készültek elő az izraeliták a szombatra, ezért tiltakozott: „Apám, ne, inkább ne menjünk! Különben sem eszem húst.”

Az apa kénytelen-kelletlen lemondott a tervéről, de azt nem tudta elfogadni, hogy a lánya nem eszik húst. Másnap megbántódott, amiért a lánya nem evett az általa készített ételből, amiben csirkehús volt.

Másnap az apa megtiltotta Anushnak és az édesanyjának, hogy imaórára menjenek, hosszasan szidta az egyházat. „Ma azt mondod: nem eszem húst. Holnap pedig már az apádat is megtagodod!” - panaszkolta.

Anush magában imádkozott: „Mit mondjak, Uram?” Az apa kirohanásait hallgatva így imádkozott: „Ez nem nekem szól, hanem neked, Istenem! Te válaszolj neki!” Róm 2:4 jutott eszébe: „Isten jósága téged megtérésre indít”, és arra gondolt, hogy csak szeretnie kell az apját.

Akadtt más összetűzésük is. Családi vállalkozásként egy kis üzletet vezettek. Amikor Anush és az édesanyja voltak a boltban, ők nem adtak el dohányterméket és alkoholt. Amikor ez az apa tudomására jutott, kikelt magából, és felsorolt mindent, ami miatt haragszik az adventistákra. Kijelentette: ő jobb keresztény náluk, még ha árul is dohányt és alkoholt, és vegyék tudomásul, hogy többé nem mehetnek gyülekezetbe, majd otthon tartanak családi istentiszteletet szombatonként.

Anushnak és édesanyjának el kellett fogadnia ezt a döntést. „Nem vette el a Bibliánkat, még a szombatot is tiszteletben tartja. Várjuk ki, mi lesz szombaton! Ha tartja a szavát, és tényleg megünnepeljük otthon a szombatot, akkor rendben van. Ha nem, majd imádkozunk, és meglátjuk, hogyan vezet tovább Isten” - vigasztalta Anush az édesanyját.

A tanítványok képzése: – II. rész

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 10:15, 21, 22, 44, 45

Alapige: Márk 10

Bevezetés: Az előzőekben tanulmányozott fejezetekben Márk azt hangsúlyozta, hogy Jézus milyen nagy jelentőséget tulajdonított a prédikációiban Isten országának. A 10. fejezetben azonban megjegyzi, hogyan hat Isten országa azoknak az embereknek a szívére, akik az elveit befogadták az életükbe. Márk arra is kitér, hogyan tapasztalhatjuk ezt az országot mi is, miközben megjelenését várjuk a vég idején.

A tanulmány témái: Az e heti tanulmány arra a kérdésre összpontosít, hogyan léphetünk be Isten országába. Azt is megnézzük, milyen kihívásokkal szembesülnek az emberek, ha oda vágnak és tapasztalni akarják áldásait a jelenben. Az alábbi három pontot fogjuk megvizsgálni:

1. Márk illusztrálja, hogy akik be akarnak lépni Isten országába, gyermeki lelkülettel kell rendelkezniük.
2. Isten a gazdagokat és a szegényeket egyaránt hívja, hogy lépjenek be országába.
3. Bizonyos elveket szem előtt kell tartanunk, hogy tapasztalhassuk Isten országát.

Kommentár

Isten országa és a kisgyermek

Márk evangéliumának 10. fejezetben szintén hangsúlyos Isten országának témája, miként az előzőekben. Itt azonban Márk azt feszegeti: Hogyan léphet be az ember Isten országába? Mennyire bonyolult ez számunkra? Két kérdést tesz fel: „...mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerjem?” (Mk 10:17), és „Akkor hát kicsoda üdvözülhet” (Mk 10:26)? Lényegében ez a két kérdés ugyanazt a gondolatot fogalmazza meg.

A válaszok annak fontosságát támasztják alá, amit Jézus a prédikációjában mondott Isten országáról.

Ahhoz, hogy az emberek belépjenek Isten országába, el kell fogadniuk azt, a gyermekek fenntartás nélküli bizalmával és hitével kell hinniük benne. Mk 10:15 konkrétan megfogalmazza: „*Bizony mondom nektek, aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint egy kisgyermek, semmiképpen sem megy be abba.*” Bizonyára a szülők egyetértenek abban, hogy amikor kisgyermeküknek ajándékot adnak, ők nem kérdezik, mit kell tenniük érte. Egyszerűen kinyújtják a kezüket és elveszik. Jézus vágyik arra, hogy ugyanezt a lelkes elfogadást lássa hallgatói szívében, amikor átadja az Isten országáról szóló üzenetet, így fogadják Isten országát. A görög szóhasználat is ezt a gondolatot támasztja alá. A „fogadja” szó a fenti versben a görög *dekhomai* szóból származik, ami azt jelenti, hogy „bevenni”, „megragadni valamit”, „készségesen fogadni egy információt”, „igaznak tartani”, „elfogadni”, „hinni”, „barátságosan elfogadni egy személynek a jelenlétét”, „örömmel üdvözölni” (lásd Johannes P. Louw, Eugene Albert Nida: *Greek-English Lexicon of the New Testament: Based on Semitic Domains*. 2. köt. New York, 1989, United Bible Societies, 220., 372. és 453. o.). Más szóval, Jézus azt mondja a tanítványainak meg a többi hallgatójának, hogy ha be akarnak lépni az Ő országába, akkor *hinniük* kell benne, örömmel kell fogadniuk, meg kell ragadniuk olyan lelkesedéssel, ahogy egy kisgyermek ragadja meg a felé nyújtott ajándékot. Vagyis úgy léphetünk be országába, ha elfogadjuk az örömhírt. Amikor elhisszük a jó hírt, miénk az ország.

Krisztus a gazdagokat és a szegényeket is hívja, hogy lépjenek be Isten országába

A kisgyermekre mondott áldás után rögtön következik a gazdag ifjúról szóló történet. A gazdag ifjú valószínűleg ott volt a tömegben, amikor Jézus a karjába vette a gyermekeket és megáldotta őket. Később Jézus arról beszélt, hogyan juthatnak be az emberek Isten országába. Talán a fiatalembert megindította jóindulata a gyerekek iránt, a Megváltó kegyelmének megnyilvánulása meglágyította a szívét. Vonzotta Jézus lénye, amikor feltette a kérdést: „*Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerjem*” (Mk 10:17)? Ebben a kérdésben Márk két gondolatot kapcsol össze: az örök élet elnyerése és Isten országa. A 10. fejezetben Jézus két akadályt mutat be, amelyek meggátolják vagy visszatartják az

embereket attól, hogy tapasztalják Isten országát és belépjenek oda. Válaszából megtudjuk, hogy nem bonyolult bejutni oda, ugyanakkor tisztában kell lennünk a csapdákkal, amelyek közé tartoznak az anyagi javak.

Miután elolvastuk a gazdag ifjú történetét, nyilvánvaló számunkra, hogy Isten országának örökösei alaposan ismerik az Ő törvényét és a Szentírást. Isten szereti azokat, akik követik törvényeit. Ám az engedelmesség önmagában nem elég ahhoz, hogy bemenjünk országába. Mk 10:21-22 verseiben Jézus egy fontos dolgot határoz meg, ami megerősíti a kisgyermek jelenetében rejtett elveket. *„Jézus rátekintett, és megkedvelte őt, majd azt mondta neki: Egy fogyatkozásod van, eredj el, add el minden vagyonedat, add a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben, azután jöjj, és kövess engem! Az pedig elszomorodott ezen a beszéden, és búsan elment, mert nagy vagyona volt.”* Ez a fiatal ember nem hitt Isten országában és mindabban, ami ahhoz tartozott. Csak az mehet be oda, aki elfogadja és hisz benne. Ez a gazdag ifjú nem hitt, vagy legalábbis nem volt kész valóban hinni benne, vagy elfogadni azt.

A gazdag ifjú, amint Jézus tanítványai közül is egyesek, földi fogalmakkal próbálta meghatározni Isten országát, a vagyon és hatalom fogalmával. Mondhatnánk, hogy már egy másik „nagy birodalom” polgára volt ezen a földön: a mammoné, a pénzé, *„mert nagy vagyona volt”* (Mk 10:22). Még ha hitt is az Írásokban, a saját „országából” nem tudott kiszakadni. Nem hitte, hogy Isten országa végül el tudja neki hozni a jobb életet, amire vágyott. Ennek az elbeszélésnek a kulcskérdése nem a vagyon, inkább az, hogy akik vallják: hisznek Jézusban, vajon első helyre teszik-e szívükben az Ő országát. Sajnos túl sokan építenek maguknak olyan hatalmas birodalmat ebben a világban, ami aztán akadályozza őket abban, hogy meglássák Isten országának jelentőségét az életükben. Ennek pedig az a vége, hogy nem azt teszik az első helyre.

Az is igaz, hogy egy gazdag férfinak vagy nőnek nem feltétlenül kell lemondania vagyonáról vagy családjáról azért, hogy Jézus igazi követője lehessen. Péterrel folytatott beszélgetésében Jézus ezt mondta: *„Bizony... senki sincs, aki elhagyta házát, fiútestvéreit, nőtestvéreit, apját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy szántóföldjeit énérétem és az evangéliumért, és ne kapna százannyit most ebben az időben, házakat, fiútestvéreket, nőtestvé-*

reket, anyákat, gyermekeket és szántóföldeket, üldözésekkel együtt; a jövendő világban pedig örök életet” (Mk 10:29-30). Életünk régi prioritásainak meg kell változni.

A lényeg, hogy Isten országának minden földi birodalom fölé kell emelkednie az ember szívében. Márk azt hangsúlyozza, hogy Istennek kell uralkodnia életünkben. Amikor az Úr átveszi méltó helyét, akkor a vagyonunk felett is Úr lesz. Amennyiben ez nem történik meg, kilépünk Isten országából.

Tapasztalni Isten országát

A fentebb tárgyalt kérdés az egyik akadályra összpontosít, ami hátráltatja az Isten országába való belépést: ha többre becsüljük földi vagyonunkat, mint Isten országát. A következő téma azzal kapcsolatos, hogyan viszonyulunk egymáshoz. Isten országa polgárai hogyan viselkedjenek egymással a közösségben? Ez a téma most a legfontosabb.

Rögtön az elején megjegyezzük, hogy a „köztetek” kifejezés Márk 10-nek ebben a részében igen hangsúlyos. Mk 10:31 köti össze a vagyonról szóló, előző beszélgetést a kapcsolatokat érintő résszel. Jézus ezt mondja: „Mert sok elsőből lesz utolsó és sok utolsóból első.” Más szóval, az Isten országába való belépés nem emberi hierarchia szerint történik. Ennek a gondolatnak az illusztrálására forduljunk egy percre ahhoz a történethez, amikor Jézus és a tanítványai Jeruzsálem felé haladtak. A tanítványok azt gondolták, hogy Jézus azért megy Jeruzsálembe, hogy megalapítsa országát. Így ketten közülük a következő kéréssel fordultak hozzá: „Add meg nekünk, hogy egyikünk jobb kezed felől, másikunk pedig bal kezed felől üljön a te dicsőségedben” (Mk 10:37)! A tanítványok nem azt kérték, hogy bemehessenek Jézus országába? Nem, hanem a fő helyekre pályáztak. Válaszában Jézus kifejtette, hogy azok a követői, akik igyekeznek belépni országába, áldásokban (Mk 10:30) és üldözésekben egyaránt részesülni fognak az életben.

Mk 10:38-40-ben Jézus ismét hangsúlyozta, hogy az országába való bejutáshoz a szenvedés is hozzátartozik, de a másokon való uralkodás nem. Abban semmi rossz nincs, ha kiválóságra törekszünk bármely intézményben vagy szervezetben, beleértve a vallási közösségeket is. Jézus azonban rámutatott, hogy ebbéli törekvésünkben hogyan visel-

kedjünk. Mk 10:42-45 szakaszában konkrétan megfogalmazta, mi a helyes magatartás. *„De nem így lesz közöttetek, hanem aki nagy akar lenni közöttetek, az legyen a ti szolgátok, és aki közületek első akar lenni, az legyen mindenkinek a szolgája. Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és váltságul adja életét sokakért”* (Mk 10:43-45).

Más szóval, Isten országának állampolgáraiként - különösen a vezető pozíciókban lévők esetében - áldozatos életre és szolgálatra kell készülni, nem pedig mások feletti uralomra. Törekedjünk Jézus példájának követésére!

Gyakorlati alkalmazás

Mit értett Jézus azon, hogy *„nehéz bejutni Isten országába”* (Mk 10:24)? Nem azt mondja, hogy lehetetlen, csak „nehéz”. Miért? Az egyik oka ennek talán az, hogy a gazdagok nem látják be: szükségük van Istenre vagy arra, amit Ő tud tenni értük.

Egy gazdag ember bibliaóra közben mondta: „Nagyszerű dolog többet megtudni a Biblia Istenéről, de azt hiszem, nekem nincs szükségem rá. Ha kell valami, megyek és megveszem. Ennyi elég is az élethez.”

Megkaphatunk mindent az életben - Isten nélkül? Fejtsük ki! Van olyan, amit nem vásárolhatunk meg pénzéért?

Vannak a csoportban valakinek nagyon gazdag ismerősei, felsővezetők? Ha igen, hogyan hozhatnánk a tudomásukra, hogy Isten országa számukra is nyitva áll? Tartsuk szem előtt, hogy Istennek semmi nem túl nehéz. Emberi szemszögből egyesek számára nehéznek tűnhet bejutni oda, de nem lehetetlen. Emlékezzünk Jézus szavaira: *„Az embereknek lehetetlen, de Istennek nem, mert Istennek minden lehetséges”* (Mk 10:27).

GYÜLEKEZET A HÁZNÁL - 5. RÉSZ

Andrew McChesney

Az apa tartotta a szavát. Szombat reggel együtt imádkoztak, átvették a Bibliatanulmányt, majd Anush mondott egy rövid prédikációt. Ez így ment hónapokig. Amikor vendégek érkeztek hozzájuk, őket is meghívták, hogy csatlakozzanak, pedig Örményországban ez nem járja. Ott mindent félretesznek, hogy kellőképpen kiszolgálják és szórakoztassák a vendéget.

A szombati alkalmak közben az apa rájött, hogy nem is ismeri jól a Bibliát. Máté 4 szerint Jézus azzal háritotta el Sátán minden kísértését, hogy „*Meg van írva!*” Az apa rádöbbsent, hogy nem is tudja, mit válaszoljon Sátán kísértéseire, hiszen nem ismeri az Igét. Attól kezdve naponta olvasta.

Közeledett az úrvacsorai alkalom a gyülekezetben. Anush engedélyt kért, hogy elmehessenek. „Úrvacsora? - válaszolta az apa. - Tudod, azt én is megtarthatom itthon.” Nem mentek el tehát az úrvacsorára.

Idővel Anush nővérének gyermeke született. A kisbabáért és a család többi tagjáért ünnepélyes keretek közt imádkoztak a gyülekezetben. Az anya engedélyt kért, hogy süteményt vihessen a gyülekezetbe az ünnepségre, hiszen annyi jót tapasztaltak tőlük.

Az apa szívét megérintette a közösség kedvessége, így visszaengedte Anusht és édesanyját a gyülekezetbe.

Viszályok Jeruzsálemben

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 11:15; 12:7

Alapige: Márk 11-12

Bevezetés: Márk evangéliuma a legrövidebb a Jézus szolgálatáról szóló négy evangéliumi elbeszélés közül. A 9. fejezettel bezárólag a szerző Jézus szolgálatának azt a részét tárgyalja, ami hazai terepen, Galilea vidékén zajlott. A 10. fejezettől kezdődően azonban a cselekmény áthelyeződik Júdeába, konkrétan Jeruzsálemben. A beszámoló nemcsak Krisztus szolgálati helyszínének változásáról tudósít, hanem bemutatja az olvasóknak a Megváltó munkálkodásának és földi életének utolsó szakaszát is.

A tanulmány témái: E heti tanulmányunk néhány jelentős jeruzsálemi eseményt idéz fel Jézus életéből, a templommal kapcsolatosan:

1. Krisztus szenvedésének, majd közeli halálának bejelentése.
2. Jézus útja Jeruzsálem felé. A 11. fejezet leírja Jézus emlékeztető bevonulását a városba.
3. Jézus tevékenysége Jeruzsálemben és a templomban. Ez volt a helyszíne Márk 11-12. fejezetében feljegyzett több beszélgetésnek.

Kommentár

A passió bejelentése

Márk 8. fejezetétől kezdődően Jézus nyíltan beszél a kereszten történő, közelgő szenvedéséről. „És kezdte őket tanítani, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie és megvetetnie a vénektől, a főpapoktól és írástudóktól, és meg kell öletnie, de harmadnapra feltámad” (Mk 8:31). A következő fejezetben halálának jövőbeni jeleneteiről szól: „Az Emberfia az emberek kezébe adatik, és megölik, de miután megölték, harmadnapra feltámad” (Mk 9:31). Jézus tudja, hogy jeruzsálemi útja a szenvedés és halál útja lesz. Eltökélten indult mégis el, mivel a küldetése volt az emberiség megváltásáért meghalni a kereszten.

Sajnos a tanítványok nem értették, hogy Mesterük szavai a próféciák közvetlen beteljesedését jelentik. Úgy gondolták, hogy földi királyságot fog alapítani még az ő életükben. Ezért arról tárgyaltak maguk között, hogy ki milyen pozíciót foglaljon el az új birodalomban. Lukács feljegyezi, milyen zavarodottság uralkodott a tanítványok között Jézus halálát követően, hiszen szertefoszlottak reményeik és törekvéseik. *„Pedig mi azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izráelt, de hát már harmadik napja, hogy mindezek történtek”* (Lk 24:21) - mondta egyikük. Jézus magányos volt, bár tömegek követték. Egyedül Ő értette tetteinek jelentőségét. Ézsaiás évszázadokkal korábban írt erről: *„A borsajtot egyedül tapostam, a népek közül senki sem volt velem”* (Ézs 63:3).

Jézus bevonul Jeruzsálembe

Jeruzsálem történelmi városa fanfárok nélkül fogadta a Messiást - már ami a nép vallási vezetőit és tanult embereit illeti. Jézus egy számárcsikó hátán érkezett. Akik a külső megjelenés alapján ítélték, nem ismerték fel benne a királyt. Egyesek - talán a tanítványok - lelkesen kiáltották az új ország közeledtét. *„Az előtte menők és az őt követők így kiáltottak: Hozsánna! Áldott, aki jön az Úr nevében! Áldott a mi atyánknak, Dávidnak eljövendő országa! Hozsánna a magasságban”* (Mk 11:9-10)!

Márk beszámolójának következő szakasza, a 11. fejezet a templomra, a nép vallási szertartásainak központjára összpontosít, és különösen az ott folyó szolgálatokra. Jézus szempontjából addigra már kiüresedett mindaz, amiért eredetileg a templomot alapították. *„Ezt a szolgálatot maga Krisztus rendelte el. Minden részlete Őt jelképezte, és tele volt étellel, lelki szépséggel. De az izraeliták éppen a lelki tartalmát hagyták elveszni ezeknek a ceremóniáknak, és csak a holt formákhoz ragaszkodtak. Az áldozatokban és a szertartásokban bíztak, ahelyett, hogy Krisztusra alapoztak volna, akire mindezek mutattak. A lelki üresség pótlására a papok és a rabbik egyre szaporították a maguk szabta követelményeket, s minél merevebben ragaszkodtak a formákhoz, annál kevésbé jutott kifejezésre Isten szeretete. A ceremóniák sokaságával mérték szentségüket, s közben szívük telve volt göggel és képmutatással”* (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 21. o.).

Jézus és a templom

„Így vonult be Jézus a jeruzsálemi templomba, majd miután mindent megtekintett - mivelhogy az idő már későre járt -, kiment Betániába a tizenket-tővel” (Mk 11:11). Másnap, amikor visszatért a templomba, haragját már nem türtőztette. „Amikor megérkeztek Jeruzsálembe, Jézus bement a templomba, és kezdte kiűzni azokat, akik a templomban árultak és vásároltak. A pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit is feldöntötte” (Mk 11:15).

Majd a Szentírást idézve így fedtte őket: „Nincsen-e megírva: az én házam imádság háza lesz minden nép számára? Ti pedig rablók barlangjává tettétek” (Mk 11:17). Jézust az zaklatta fel, hogy a templom területén gátlástalan kereskedelem folyt. „A kufárok elképesztő árakat kértek az állatokért, a hasznot megosztották a papokkal és vezetőkkel, akik így a nép rovására gazdagodtak meg. A híveket arra tanították, hogy ha nem hoznak áldozatot, Isten áldása nem nyugszik meg gyermekeiken, földjeiken. Így biztosították az állatok magas árát. Ha már ilyen messziről ideutaztak, az emberek nem mentek haza anélkül, hogy ki ne fejezték volna hűségüket, hiszen ezért jöttek” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 122. o.).

„Ugyanakkor tudjuk, hogy „minden izraelita férfinak fél sékelt kellett fizetnie éves templomi adóként... A vita, ami akörül folyt, mit tettek a vallási vezetők a plusz pénzösszeggel, arra enged következtetni, hogy a pénzkezelés teljesen átláthatatlan volt” (David Instone-Brewer: „Temple and Priesthood” c. fejezet, *The World of the New Testament: Cultural, Social and Historical Contexts*. szerk. Joel B. Green, Lee Martin McDonald. Grand Rapids, MI, 2013, Baker Academic, 203-204. o.).

Mk 11:18 a papokra, a templomi szolgálatok vezetőire és az írástudókra irányítja az olvasó figyelmét, valamint arra, hogy azon tanakodtak, „hogyan vesztethetnék el” Jézust. Milyen szomorú látni, hogy éppen a vallási vezetők szönek ilyen tervet! Amikor Jézus megfeddte őket, nekik inkább „helyre kellett volna igazítaniuk a templom udvarában tapasztalható visszaéléseket” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 122. o.). Ám ahelyett, hogy alázattal figyeltek volna Jézus üzenetére, el akarták tüntetni a hírnököt. „Még a templomban szolgáló papok is szem elől tévesztették annak a szolgálatnak a jelentőségét, amelyet végeztek. Már nem tekintettek a jelképen túlra, a jelképezett dolgok felé.

Az egész áldozati szertartást úgy végezték, mintha egy színdarab szereplői volnának. Így az Istentől származó rendelkezések az értelem eltompításának és a szív megkeményítésének eszközeivé váltak. Ezen az úton már nem tehetett Isten semmit sem az emberért. Meg kellett szüntetnie ezt az egész rendszert” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 27. o.).

Másnap Jézus újra bement a templomba (Mk 11:27). A főpapok, az írástudók és a vének ismét vitába szálltak vele az uralmát illetően. Ezt kérdezték: „*Milyen hatalommal cselekszed ezeket? Ki adott neked felhatalmazást arra, hogy ezeket cselekedd*” (Mk 11:28)? Jézus egy másik kérdéssel válaszolt nekik, és elkerülte a közvetlen választ. Erre tulajdonképpen korábban már válaszolt, de Izrael vezetőinek hozzá való viszonyulása azóta sem változott semmit. Sőt, kérdésük szándékából ítélve Jézus tudta, hogy csak vitatkozni akarnak vele, nem pedig megbánni büszkeségüket és keményszívűségüket. Világos volt, hogy tanításain keresztül megéreztek valamit isteni természetéből/jelleméből: „*Mester, tudjuk, hogy igaz vagy, és nem vagy tekintettel senkire, mert nem az emberek személyére nézel, hanem az igazsághoz ragaszkodva tanítod az Isten útját*” (Mk 12:14).

Más esetekben nyílt rosszindulattal zúditottak rá kérdéseket, ahogy ezt Mk 12:13 is mutatja: „*Majd elküldtek hozzá néhányat a farizeusok és a Heródes-pártiak közül, hogy megfogják beszédben.*” A vallási vezetők mindnyájan „*azon voltak már, hogy elfogják*” (Mk 12:12).

A szőlőművesek példázatában (Mk 12:1-11) Jézus leleplezi a vallási vezetők becsstelen tervét, azt, hogy az életére törtek. Krisztus ezekkel a szavakkal erősítette meg, hogy ismeri álnok szívüket: „*Megragadták, megölték, és kidobták a szőlőn kívülre*” (Mk 12:8). Azon a háttéren, hogy tanulmányunk témája most a templom, a legfontosabb gondolatot a 9. versben találjuk. Itt Jézus elmagyarázza, mi fog történni Isten megváltási terve szerint: „*Eljön, és elveszti a munkásokat, a szőlőt pedig másoknak adja*” (Mk 12:9). Jézus halálával véget ért az egész templomi áldozati rendszer. Annak minden jelképe Jézusra mutatott előre. Azonban Izrael hűségese maradáka továbbviszi a küldetést. William L. Lane a következő szavakkal ecseteli Izrael szörnyű sorsát: „*A példázat keretein belül a fiú elutasításának elkerülhetetlen következménye a döntő, katasztrófaszerű ítélet volt. Ez rámutat János és Jézus elutasításának különösen nagy*

jelentőségére, amely Mk 11:27-12:12-ben oly hangsúlyosan szerepel, hiszen itt Isten elutasításáról van szó. Jézus nem jelenti ki természetfeletti voltát, azt, hogy Ő Isten Fia, de egyértelműen utal rá, hogy a Szanhedrin elutasította Isten utolsó küldöttjét, és bekövetkezik a katasztrófa. A választott nép szent megbízatása átkerül Isten új Izraeléhez” (*The Gospel According to Mark: The New International Commentary on the New Testament*. Grand Rapids, MI, 1974, William B. Eerdmans Publishing Co., 2. köt. 419. o.).

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Milyen gyakorlati tanulságokat vonhatunk le abból a történetből, amikor Jézus megtisztította a templomot? Gondolkozzunk a következő kijelentésen! „A jeruzsálemi templom udvarait betöltötte a rengeteg szentségtelen üzérkedés, és ez nagyon jól jellemezte az érzéki gyönyörök, szentségtelen gondolatok jelenlététől beszennyezett szív templomát. Jézus azzal, hogy megtisztította a templomot a világi eladóktól és vásárlóktól, megmutatta küldetését: a szívet akarja megtisztítani a bűn szennytől - a lelket megrontó földi kívánságoktól, önző vágyaktól, bűnös szokásoktól” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 125. o.).

Mk 12:14-ben egy farizeus így szólította meg Jézust: „Mester, tudjuk, hogy igaz vagy, és nem vagy tekintettel senkire, mert nem az emberek személyére nézel, hanem az igazsághoz ragaszkodva tanítod az Isten útját.” Úgy látszik, a vallási vezetők felismerték, kicsoda Jézus és milyen tekintéllyel bírnak tanításai. Ám nem voltak hajlandók követni Őt, sem országának polgáraivá válni. Vajon hogyan lehetséges, hogy a vezetők felismerték Jézus tekintélyét, mégis elutasították Őt? Hogyan ismétlődik meg a mai időkben is az ilyen felismerés és elutasítás?

EGY ÁLOM VÁLTOZÁST HOZ APA ÉLETÉBE – 6. RÉSZ

Andrew McChesney

Anush már évek óta imádkozott apja megtéréséért. Miután visszaengedte őket a gyülekezetbe, még buzgóbban kezdett érte imádkozni. „Mennyei Atyám, nem én akarok ennek a történetnek a középpontja lenni! – könyörgött. – Szólj apámhoz álmok, látomások vagy barátok által! Arra vágyom, hogy üdvözüljön! Ez kettőtökre tartozik!”

Nem sokkal később az apának volt egy álma. Tűz szállt alá az égből a város mellett. Egyesek sikoltozva menekültek, mások pedig nyugodtan énekeltek. Az apa megdöbbsent. Elmondta az álmát Anushnak és az édesanyjának. „Apa, a tűz a Szentlélek tüze – mondta Anush. – Ez az, ami a végső tüztől megóv bennünket. Ha megkapod a Szentlélek tüzét, nem fogsz félni az utolsó tüztől sem a világ végén.”

Valami megvilágosodott benne. Megértette, hogy az álombéli rémült emberekben nem volt ott a Szentlélek, ezért féltek az ítélet tüzétől, míg a nyugodt emberek egyáltalán nem féltek, mert ők megkapták a Szentlélek tüzét.

„Meg kell keresztelkednem!” – jelentette ki az apa. Ez furcsán hangzott az ő szájából, hiszen Örményországban szinte mindenki kereszténynek vallja magát, meg is keresztelnek mindenkit még újszülöttként. Nem tudta, mit is kellene tennie. Ezért még buzgóbban kutatta az Írásokat. Majd egy barátja megkérdezte tőle: „Mire való ez? Ha Jézus ma eljönne, dicsekedhetnél azzal, hogy mennyit olvasod a Bibliát? Elég lenne ez?” Ezek a kérdések elgondolkodtatták az apát. Kiöntötte szívét Isten előtt. „Ha Jézus holnap eljönne, mit mondanék neki?” Attól a naptól kezdve minden szombaton ott volt a gyülekezetben.

Az utolsó napok

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 1:14, 17

Alapige: Márk 13

Bevezetés: Márk 13-ban arról olvashatunk, hogy mit tanított Jézus a végidei eseményekről, vagyis milyen eszkatológiai nézetet vallott. Tanítását megelőzte a tanítványok kérdése, amit a jeruzsálemi templom lerombolásával kapcsolatban tettek fel neki, a világ végével hozva ezt összefüggésbe: „*Mondd meg nekünk, mikor fog mindez bekövetkezni, és mi lesz a jele ezek beteljesedésének*” (Mk 13:4)?

A tanulmány témái: Az e heti tanulmány fő témája Márk 13 eszkatológiai tartalma. Az alábbiakat fogjuk megvizsgálni:

1. Mi az eszkatológia? Röviden meghatározzuk.
2. Márk 13 eszkatológiája, tartalmának elemzése és Ellen G. White nézete erről a témáról.

Kommentár

Mi az eszkatológia?

„Az eszkatológia (a görög *eszkhatosz* [utolsó, végső] szóból) valamilyen időszaknak a végére való várakozást jelenti, legyen szó akár a történelem lezárulásáról, a világ vagy a jelen korszak végéről” (John T. Carroll: „Eszkatológia” szócikk, *Eerdmans Bible Dictionary*. Grand Rapids, MI, 2000, William B. Eerdmans, 420. o.).

A bibliai eszkatológia alapvető eleme az, hogy jövőbeni beteljesedésre utal. Van egy jövendölés, ami később teljesedik. Fontos megjegyezni, hogy „az idők vége” vagy „betelt az idő” bibliai kifejezések nem csak a *parúziával*, vagyis Jézus eljövetelével kapcsolatosak, amely a történelem lezárulásakor történik majd meg. Az eszkatológia magába foglalja egy korszak végére vonatkozó kijelentés teljesedését és egy új korszak

kezdetét. Ez a helyzet Mk 1:15-ben is, ahol Jézus maga jelenti ki, hogy „betelt az idő”. Nem kétséges, a teljesedés, amire itt utal, a 70 hetes próféciára vonatkozik. Az eszkatológiai teljesedés egy másik példája a Dániel 9-ben említett, Jeruzsálem lerombolására utaló „pusztító utálatosság”, amivel majd itt foglalkozunk. Márk 13 eszkatológiája magába foglalja ezeknek a jövendöléseknek, a 70 hétnek és a pusztító utálatosságnak a tárgyalását, valamint jövőbeni teljesedését is.

Eszkatológia Márk 13-ban

Mielőtt Márk 13 eszkatológiájának egyes elemeire rátérnénk, hasznos lehet figyelembe venni, hogy az eszkatológia nagyjából olyan, mint az előrevetített történelem, vagyis a történelem ígérete, mielőtt az megtörténik. Kezdjük egy alapvető kérdés vizsgálatával: Miért van jelen az eszkatológia műfaja a bibliai irodalomban? Talán azért, mert a bibliai eszkatológia célja, hogy megmutassa: az Úr irányítja a történelmet, minden az Ő céljai szerint halad. Az eszkatológiának azonban van egy további célja is, hogy Isten népe tudjon Isten próféciáinak a beteljesedéséről, beleértve a parúziával kapcsolatos próféciákat is. Így pozitívan hat rájuk a várható esemény. Azt mondhatjuk tehát, hogy az eszkatológia evangélium, vagyis „jó hír” a holnapról.

Ha ma tudom, hogy a következő hónapban meglátogat egy barátom, akkor hasznosítom ezt az információt. Előkészületeket teszek, felkészülök én magam, az otthonomat is kicsinosítom, hogy a lehető legméltyóbban fogadhassam a vendéget. Ugyanígy kell készülni Jézus eljövetelére. Márk eszkatológiájában az éberség gondolata hangsúlyos. A következő versekben olvashatunk erről: Mk 13:9, 23, 28, 33, 35 és 37. Röviden tehát, az eszkatológia gyakorlati célja, hogy segítsen ébernek maradni. Az első eszkatológiai értekezés *Márk evangéliumában* a Jeruzsálem és a templom pusztulásáról szóló hírekre vonatkozik. Ez a jövőbeli esemény a Dániel 9-ben bejelentett, pusztító utálatossággal kapcsolatos jövendölés beteljesedését jelezte. Jézus eszkatológiája tehát a bibliai próféciákban gyökerezik. Márk esetében Jézus nem feltétlenül egy új eseményt jelent be, inkább egy kijelölt idő beteljesedésére utal. Magyarázatában nincs pontos dátum arra vonatkozóan, ami be fog következni, de jelekkel szolgál. Így a pusztító utálatosság – amelyre Mk 13:14 utal – Jeruzsálem és a templom lerombolásával teljesedik (Mk 13:2). Josephus Flavius és Ellen G. White is beszámol a templom és a város utolsó napjainak szörnyűségéről.

„Titus tehát visszavonult az Antonia erődbe, és elhatározta, hogy másnap kora reggel egész seregével megrohamozza a templomot, és a szent épület körül ver tábort. Ami pedig az építményt illeti, Isten bizonyára már régen tűzre ítélte, és most eljött az a végzetes nap, a korszakok változásának megfelelően. Ez volt Lous [Ab] hónap tizedik napja, amelyen korábban a babiloni király felgyújtotta; bár ezek a lángok maguktól a zsidóktól eredtek, ők okozták a tüzet, mert Titus visszavonulása után a lázadók egy kis ideig nyugton maradtak, majd újra megtámadták a rómaiakat, amikor azok, akik a szentélyt őrizték, harcoltak azokkal, akik a templom belső [udvarában] égő tüzet oltották. Ám a rómaiak megfutamították a zsidókat, és egészen a szentélyig jutottak... Az oltár körül pedig holttestek heverték egymásra halmozva, ahogy a hozzá vezető lépcsőnél is patakokban folyt a vér, amint a fent [az oltáron] megölt holttestek lezuhantak” (Josephus: *The New Complete Works of Josephus*. 6. köt. Grand Rapids, MI, 1999, Kregel Publications, 986. o.).

„Nem sokkal a templom elpusztulása után az egész város a rómaiak kezébe került. A zsidó vezetők elhagyták bevehetetlen bástyaikat, és Titus nem talált rajtuk senkit. Csodálkozva bámulta a tornyokat, és elismerte, hogy Isten adta kezébe őket, mert nincs olyan erős gépezet, amellyel be lehetett volna venni ezeket a roppant erődítményeket. A hódítók mind a várost, mind a templomot földig lerombolták, és a szent építmény helyét felszántották, »mint szántóföldet« (Jer 26:18). Az ostrom alatt és az azt követő mészárlás során több mint egymillió ember pusztult el. A túlélőket pedig fogságba vitték, rabszolgának adták el, Rómába hurcolták, hogy emeljék a győző diadalmenetének pompáját, vadállatok elé dobták az amfiteátrumban, vagy szétszórták őket, hogy vándorként járják a világot” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 32-33. o.).

A szeretett város romokban állt. Arra azonban fontos emlékezni, hogy Jézus előre jelzett bizonyos eseményeket, ezzel segítve az emberek menekülését a városból, védve az életüket. Jézus így figyelmeztetett: „mert sokan jönnek majd az én nevemben, akik azt mondják: Én vagyok, és sokakat megtevésztenek” (Mk 13:6); társadalmi és politikai zavargások lesznek, háborúk, éhség (Mk 13:7-8); üldözés (Mk 13:9, 11-13). A „nagy nap” teljesezése előtt „minden népnek hirdetni kell az evangéliumot” (Mk 13:10). Semmi kétség afelől, hogy akik figyeltek a jelekre, azok megme-

nekültek a közelgő pusztulástól. Ellen G. White írja: „Jeruzsálem pusztulásakor egyetlen keresztény sem vesztette életét. Krisztus előre intette tanítványait, és mindazok, akik elhitték szavait, figyeltek a megígért jelre” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 28. o.).

A prófécia teljesedése évszázadokkal Dániel próféta kora után

„A zsidók elutasították Isten Fiának kéréseit is, és most az intés és kérés még jobban megszilárdította azt az elhatározásukat, hogy a végéig ellenállnak. Titus hiába igyekezett a templomot megmenteni. Nagyobb volt nála az a valaki, aki azt mondta, hogy kő kövön nem marad” (i. m. 31. o.).

Bár Márknak a pusztító utálatosságra vonatkozó eszkatológiája (13. fejezet) részben teljesedett a pusztítás idején, amit Titusz seregei vittek végbe Kr. u. 70-ben, de egy további teljesedésre is utal, aminek komoly jelentősége van. Mellékesen jegyezzük meg a kifejtés előtt, hogy egyes eszkatológiai kijelentéseket nagyobb látószöggel kell tanulmányozni. Vagyis meg kell vizsgálni, hogy az eszkatológiai szemlélet milyen módon segítheti a megjövendőlt esemény teljesebb megértését. Ebben az értelemben a pusztító utálatosságról szóló prófécia túlmutat Jeruzsálem pusztulásán, előrevetíti bolygónk pusztulását az idők legvégén. Ellen G. White ezt a jövőbeli eseményt a prófécia második teljesedéseként írja le: „A Megváltó prófécijának, amely Jeruzsálem pusztulását jövendöli meg, *lesz egy másik teljesedése is*, amelynek Jeruzsálem rettenetes elpusztítása csak halvány árnyéka. A kiválasztott város sorsában annak a világnak a pusztulását láthatjuk, amely Isten kegyelmét elutasítja és törvényét lábbal tiporja. A bűn történelmének hosszú századai alatt földünk tanúja volt az emberi szenvedés sötét fejezeteinek” (i. m. 34. o.). „Krisztus a megátalkodott, hitetlen, lázadó, és Isten büntető ítélete elé siető világ szimbólumát látta Jeruzsálemben” (i. m. 21. o.).

Ennek alátámasztására szövegbeli bizonyítékot is találhatunk, hiszen Jézus maga jelentette ki Mk 13:24-ben: „*azután a nyomorúság után...*” Isten megmenti gyermekeit ez alatt az idő alatt, ahogy Jeruzsálem pusztulása idején is megmentette követőit. „Krisztus figyelmeztette tanítványait Jeruzsálem pusztulására, és megmondta, mi fogja jelezni e veszély közeledtét, hogy tudják, mikor kell menekülniük. A világ figyelmét is

felhívta a végső pusztulás napjára, és megadta e nap közeledtének jeleit, hogy mindenki, aki akar, megmenekülhessen az eljövendő haragtól” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 34-35. o.).

Márk 13 intéssel zárul, amiben azonban ott a bátorítás is: „*Amit azért nektek mondom, mindenkinek mondom: Vigyázzatok*” (Mk 13:37)!

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Mennyire van tudatában a közösség annak, hogy nemsokára végbemennek e világ pusztulásának eseményei, amelyeket Márk 13 ecsetel?

Ennek a gondolatmenetnek a fényében fontoljuk meg, amit Ellen White több mint egy évszázada jelentett ki! „A világ ma semmivel sem ad nagyobb hitelt a korunkat intő üzenetnek, mint annak idején a zsidó nép azoknak a szavaknak, amelyeket a Megváltó Jeruzsálemről mondott. Bármikor köszönt az emberiségre az Úr napja, a gonoszokat váratlanul éri. Amikor az élet megy tovább a maga egyformaságával; amikor az embereket leköti a szórakozás, az üzlet, a kufárkodás, a pénzszerzés; amikor a vallási vezetők dicsőítik a világ haladását és tudását, és az emberek biztonságban érzik magukat, akkor, miként a tolvaj lopakodik az őrizetlen lakásba, olyan váratlanul pusztulnak el a könnyelműek és a gonoszok. »*Semmiképpen meg nem menekednek*«” (i. m. 35. o.).

AZ ADVENTISTÁK JÓ EMBEREK – 7. RÉSZ

Andrew McChesney

Anush az ADRA-nál dolgozott projektmenedzserként, mielőtt az apja eltiltotta a gyülekezetből. Miután azonban újból elengedte, ugyanott folytatta a munkáját. Az apa sok, oda látogató adventista vezetővel találkozott lánya munkája kapcsán. Láta rajtuk, hogy őszinték és műveltek. Meg is állapította: „Az adventisták jó emberek”.

Miután megismerte a helyi kis adventista közösség tagjait, róluk is ugyanezt mondta. Később Anush ösztöndíjjal elvégezhetett egy MA képzést az Andrews Egyetemen. Az ADRA fizette a képzés díját. Tanulmányai után az örményországi ADRA igazgatója lett. Számos projektet felügyelt. Közben édesapjában egyre nőtt a tisztelet az Adventista Egyház és az adventista életmód iránt. Ekkor már nem árusított az üzletében dohány- és alkoholtermékeket.

Azután meg is keresztkedett – 21 évvel a felesége keresztsége után, és miután Anush 9 évig imádkozott a döntéséért. A keresztséget követően találkozott azzal a barátjával, akinek a mondata – érzése szerint – elindította a megtérés útján. „Emlékszel, azt kérdezted tőlem, hogy »Elég, ha csak olvasod a Bibliát?« Nos, felhagytam a passzív bibliaolvasással, már hittel élek, megkeresztelkedtem.”

„Hogyhogy?” – kérdezte a barátja. Mint kiderült, nem is emlékezett az esetre, ebből Anush édesapja arra következtetett, hogy azzal a kérdéssel valójában Isten indította el benne a megtérés folyamatát.

Jézus elfogatása és kihallgatása

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 14:1

Alapige: Márk 14

Bevezetés: Márk 14-ben olvasunk Jézus megölésének aljas tervéről. Márk nyíltan beszél arról, hogy egy jó ideje már készültek rá, „*a főpapok és az írástudók... keresték a módját, hogyan foghatnák el Jézust csellel, hogy megöljék*” (Mk 14:1). Jézus ellenségeinek szándéka haladt a megvalósítás felé.

Márk 14 elbeszéli Jézus elárulásának és a vallási vezetők általi elítélésének eseményeit.

A tanulmány témái: A heti tanulmány három fő eseményt elemez Jézus életének utolsó napjaiból:

1. Jézus megkenése drága, illatos olajjal;
2. Péter magára hagyja Jézust;
3. Jézus szenvedése a próféciaik közvetlen beteljesedéseként.

Kommentár

A Megváltóhoz való viszonyulás három formája

Mk 14:1-11 a fejezet első szakasza. Ebben a részben Márk két jelenetet ír le, három fő szereplővel vagy csoporttal: 1) papok és írástudók, 2) meg nem nevezett asszony, 3) a tanítványok és Iskariótes Júdás. Az első csoport hajlandó tekintélyes összeget fizetni azért, hogy Jézust halálra juttassák (Mk 14:1, 11). Ez a szándék romlottságuk bizonyítéka. Jézusnak igaza volt: „*Ti pedig rablók barlangjává tettétek [a templomot]*” (Mk 11:17). Annyira eltökéltek voltak, hogy lefizették az egyik, Jézus legszűkebb köréhez tartozó tanítványt. A szöveg szerint a vallási vezetők azért is fizettek embereknek, hogy elfogják Jézust: „*és... megjelent Júdás, egy a tizenkettő közül, és vele együtt fegyverekkel és botokkal felfegyverzett soka-*

ság a főpapoktól, az írástudóktól és a vénektől” (Mk 14:43). Valószínűleg a vallási vezetők álltak a hamis tanúk mögött is: „Mert sokan tettek ugyan hamis tanúvallomást ellene, de a vallomások nem egyeztek” (Mk 14:56). E feltételezések fényében eltűnődhetünk azon, mennyi pénzt költöttek a papok és a többi izraelita vezető arra, hogy biztosra menjenek a Messiás halálát illetően.

A második szereplő egy meg nem nevezett asszony, aki a megtakarított pénzéből egy hatalmas összeget áldozott Jézusra. Vásárolt egy rendkívül drága illatszert, hogy megkenje Krisztus fejét és lábát. A tanítványok úgy becsülték, hogy ez az illatos olaj nagyon drága volt: több, mint 300 dénár értékű (Mk 14:5). A dénár az alapvető római fizetőeszköz volt: „egy átlagos munkásember egy napi keresetét jelentette (Mt 20:1-16)” (Lee Martin McDonald, „Pénz az újszövetségi időkben” szócikk, *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*. szerk. Joel B. Green, Lee Martin McDonald, Grand Rapids, MI, 2013, Baker Academic, 573. o.). Ebből arra következtethetünk, hogy az asszony majdnem egy évi keresetét költötte el, amit talán évek hosszú során át kuporgatott össze. Az biztos, hogy hatalmas személyes áldozat árán mutatta ki háláját. Jézus pedig komolyan elismerte ajándékát, amivel bizonyította, hogy mennyire értékeli Megváltóját. Mk 14:9 feljegyzi: „Bizony mondom nektek, hogy mindenütt a világon, ahol csak hirdetik az evangéliumot, azt is elbeszélik az ő emlékezetére, amit ez az asszony cselekedett.”

A harmadik jelenet szereplői a tanítványok és Júdás. A meg nem nevezett asszonytól eltérően ők túl költségesnek ítélték az illatos olajat ahhoz, hogy Jézusra tékozzanak: „eladhatták volna azt több mint háromszáz dénárért, és a pénzt szétoszthatták volna a szegények között” (Mk 14:5) – mondták. Bár a pénz nem az övék volt, mégis hibáztatták az asszonyt, meg akarták szegényíteni.

Júdás viszont kész volt pénzt elfogadni azért, hogy átadja Jézust azoknak, akik a halálát tervezték. Márk nem ír részleteket arról, hogy mennyiben állapotok meg, mennyit kínáltak fel neki. Amit tudunk az alkuról, azt Máté evangéliumából tudjuk. Máté szerint Júdás megkérdezte a papokat: „Mit adnátok nekem, ha a kezetekbe adnám őt? Azok pedig harminc ezüstpénzt számoltak ki neki” (Mt 26:15). A „harminc ezüstpénz”,

amit 30 ezüst sékelnek is fordítanak, a görög *triakonta argüria* kifejezésből ered. Minden ilyen *argüria* négy drakhmának felel meg. A drakhma „az alapvető, görög fizetőeszköz (fémpénz) volt, egyenértékű a római dénárral... Valószínű, hogy ebben a pénznemben kapta Júdás a »*harminc ezüstpénzt*« (Mt 26:15)” (i. m. 573-574. o.).

Az összeg, amit a papok adtak Júdásnak, kisebb volt annál, mint amit az asszony fizetett az illatos olajért. Röviden: egyetlen asszony körülbelül 300 dénárt fizetett azért, hogy illatszerrel megkenje Jézust, Júdás pedig 120 dénárt kapott a Megváltó elárulásáért. Az ellentét égbekiáltó. Jól mutatja, mennyire kevésre értékelte a Mestert Júdás – és mindazok, akik osztották nézetét.

Lobbanékony Péter: közel Jézushoz és távol tőle

Márk 14-ben a tárgyalt jelenet utolsó szereplője Péter. Aktív szerepe van az utolsó fejezetekben. Azok között volt, akiket Jézus megbízott, hogy végezzék el az előkészületeket a páska ünnepére (Mk 14:12-13; vö. Lk 22:8). Később, amikor Jézus megjövendölte, hogyan fogják elhagyni elfogatásakor a tanítványok, „*ő annál inkább erősködött: Ha veled együtt meg kellene halnom is, akkor sem tagadlak meg*” (Mk 14:31; vö. 14:29).

Péter nem tudta teljesíteni Jézus kérését, hogy „*vigyázzatok és imádkozzatok*” (Mk 14:38). Később fellépett Jézus védelmében, levágta a főpap szolgájának jobb fülét (Jn 18:10; vö. Mk 14:47).

Majd egy másik jelenetben is feltűnik, amikor Jézust a főpap elé vezetik. Ekkor távolról követi a Mestert (Mk 14:54). Aztán szembekerül azokkal, akik azt mondják róla, hogy ő is Jézus követői közül való, „*átkozódní és esküdözni kezdett: Nem ismerem azt az embert, akiről beszéltek*” (Mk 14:71)!

A fejezet azzal zárul, hogy Péter keserűen megbánja tettét, könnyekre fakad. Jézus sok mai követőjének portréja lehetne az, ahogyan ez a hat jelenet Pétert bemutatja. Az ember az egyik pillanatban talán Jézus ügyének fényes lovagja, ám a következő percben már tétovázik, váratlanul cselszövővé válik, elárulja Őt. Jézus ezt tanácsolja, hogy elkerüljük jellemünk ilyen fokú labilitását: „*Vigyázzatok, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek, mert a lélek ugyan kész, de a test erőtlen*” (Mk 14:38). Péter

története nem vereséggel végződik, a Szentlélek vezetésével a keresztény közösség egyik oszlopa vált belőle.

Jézus és a próféciák teljeseése

Végül gondolkodjunk Jézus haláltusájáról (Márk 14)! Milyen fájdalmas lehetett számára, hogy a tanítványai, a legközelebbi munkatársai nem értették meg küldetését! Amikor látták, hogy az asszony megkeni Őt, azon vitatkoztak, micsoda pazarlás drága olajat önteni a fejére. Mennyire összetörhette a szívét, hogy két tanítványa elárulta, a többiek pedig elfutottak és magára hagyták! Szörnyen lesújtó lehetett látnia, hogy saját népének vallási vezetői és tanítói törtek az életére, pedig Ő a megjövendölt Messiás! Jézus emberként élt a földön. Érezte az emberi szív minden bánatát, amit csak ilyen traumatikus körülmények között tapasztalhat. „Szomorú az én lelkem mindhalálig. Maradjatok itt, és virrasszatok” (Mk 14:34)! Őt azonban semmi és senki nem tudta eltántorítani az általa választott úttól, ami a kereszthez vezetett.

Jézus világosan látta a sorsát. Tudta, miért megy végig a választott ösvényen, és azt is, hogy az hová vezet: „Mert az Emberfia elmegy ugyan, amint meg van írva felőle” (Mk 14:21). Tudatában volt, hogy ami vele, sőt ellene történik, az mind része az isteni tervnek, mert „az Írásoknak be kell teljeseedniük” (Mk 14:49). Ezért amikor Péter próbálta meggyőzni, hogy tagadja meg Isten rá vonatkozó tervét, felmérte, hogy Sátán szól általa, mint ahogy egykor Évához szólt a kígyó, mint médium által. Jézus azért jött a földre, hogy váltságul adja az életét az emberiségért. A Biblia megjövendölte, hogy „kiirtják a Messiást, és senkije sem lesz” (Dán 9:26). A szomorú végzet pontosan be is következett.

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Miért tartották a tanítványok pazarlásnak a drága illatszert, amit az asszony Jézus lábára öntött? Ennek a beszélgetésnek a fényében kérjük a csoport tagjait, hogy gondolják át az alábbiakat!

„A méltatlankodva kiejtett szavak: »Mire való ez a tékozlás?« (Mt 26:8) – élénken Krisztus elé rajzolták a valaha hozott legnagyobb áldozatot: Önmaga odaajándékozását az elveszett világért engesztelésként. Az Úr olyan bőkezűen bánt emberi családjával, hogy ne lehessen azt mondani,

többet is tehetett volna. Jézus odaajándékozásával Isten az egész mennyet adta. Emberi szemszögből nézve az ilyen áldozat indokolatlan tékozlás. Az emberi okoskodás szerint az üdvösség egész terve a kegyelem és a javak tékozlása. Mindenütt önmegtágadással és teljes szívből hozott áldozattal találkozunk. Joggal tekinthet a mennyei sereg csodálkozva az emberi családra, mely visszautasítja, hogy felemeljék és elhalmozzák a Krisztusban megmutatkozó határtalan szeretettel. Joggal kiálthatnak fel: Mire ez a nagy tékozlás” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 474-475. o.)?

Gondolkodtunk már azon, hogy Júdás miért árulta el Jézust? Mielőtt válaszolnánk, olvassuk el az alábbi bekezdést!

„Júdás úgy okoskodott, hogy ha Jézusnak kereszthalált kell halnia, akkor az úgyis be fog következni. Az, hogy ő elárulja-e vagy nem az Üdvözítőt, nem változtatja meg az eredményt: a keresztre feszítést. Ha Jézusnak nem kellett volna meghalnia, akkor legalábbis kényszeríteni kellene Őt arra, hogy szabadítsa meg magát. Mindenesetre Júdás hasznot, nyereséget húzott az árulásából. Kiszámította: jó üzletet kötött, amikor arra vállalkozott, hogy elárulja az Urat” (i. m. 624. o.).

ÁLOM A TOFURÓL - 8. RÉSZ

Andrew McChesney

Az apának gyomorproblémái lettek. A felesége és a lánya elhatározta, hogy növényi alapú étrendet alakítanak ki a számára, és a férfi betegsége elmúlt!

Majd látott egy álmot. A garázsban fényesség támadt, és egy hang szólt hozzá: „Vedd ezt a vödörnyi vetőmagot, és vedd el az asztalon!” Apának mezőgazdász végzettsége volt, tehát értett a földműveléshez. „De a magokat földbe kell vetni!” - ellenkezett. A hang nem tágított. „Tedd, amit mondtam!” És az álombeli asztalra vetett magokból egészséges növények sarjadtak.

Nem sokkal később egy ukrain konferencián tudomásukra jutott, hogy ott már eredményes tofuüzemek, valamint reformélelmiszereket árusító üzletláncok működnek. A férfit elküldték egy képzésre, hogy elsajátítsa a tofukészítés fortélyait. 12 napot töltött Ukrajnában, majd hazatérve megnyitotta Örményország első tofuüzemét.

Anush boldogsága határtalan volt. Visszaemlékezett arra, hogy az apja éppen a vegetáriánus életmód miatt tiltotta el a gyülekezettől, most pedig tofut árul és a vegetáriánus életmódot hirdeti!

Jézus kihallgatása és keresztre feszítése

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 15:26, 32, 43

Alapige: Márk 15

Bevezetés: Márk 15 három kulcsjelenetet mutat be, amelyek Jézus kihallgatásával, keresztre feszítésével és feltámadásával kapcsolatosak. Ezek az események bepillantást engednek abba, hogy milyen is Isten országa. Először, Márk megvizsgálja, milyen szerepe volt a Szanhedrinnek Jézus elítélésében. Itt a papok és más zsidó vezetők ellenségesként jelennek meg. (Jézus korának történészei a „tanácsot” a Szanhedrinnel azonosították.) Ezután Márk bemutatja, milyen szerepet játszott Pontius Pilátus Jézus elítélésében és kihallgatásában. Végül elbeszéli Arimátiai József tetteit, aki abba a sírba helyezte Jézust, amit magának szánt.

A tanulmány témái: Ezen a héten három fő témára fogunk összpontosítani:

1. *A Szanhedrin és Jézus elítélése.* Ebben a részben megvizsgáljuk, hogyan viszonyult a tanács és a főpap Jézushoz még a keresztre feszítés előtt;
2. *A római hatóság jóváhagyása Jézus elítélésének ügyében.* Ebben a részben beszélünk Pontius Pilátus szerepéről Jézus kihallgatásában;
3. *Arimátiai József és Isten országa.* Márk röviden érinti, mi volt Arimátiai József szerepe Jézus halála után.

Kommentár

Jézust elítéli a Szanhedrin, valamint a papok

Márk 14 ecseteli a papoknak és a nép egyéb vezetőinek az aktív szerepét Jézus elfogatásában (Mk 14:1). Amikor Júdás találkozott velük, „ők örömmel hallották ezt” (Mk 14:11). A papok, az írástudók és a vének

lepaktáltak egymással, és kidolgozták a tervet, hogyan veszítsék el Jézust. Tervüket bizonyítja, hogy kardokkal és botokkal felfegyverzett bandát küldtek elfogására (Mk 14:43).

Krisztust ezután kihallgatásra vitték. Először a tanács elé hurcolták. *„Jézust pedig elvezették a főpaphoz, ahova összegyűlt valamennyi főpap, vén és írástudó... A főpapok pedig és az egész nagytanács bizonyítékokat kerestek Jézus ellen, hogy halálra ítélhessék, de nem találtak”* (Mk 14:53-55). Úgy tűnik, a főpap vezette a tanácsot és a bírósági tárgyalást (Mk 14:60-61). Sőt ő volt az, aki a tanács tagjai elé tárta Jézus elítélésének jogalapját. *„Ő pedig hallgatott, és semmit sem felelt. Ismét megkérdezte a főpap, és azt mondta neki: Te vagy-e a Krisztus, az áldott Isten Fia? Én vagyok - mondta Jézus -, és meglátjátok majd az Emberfiát a Hatalmas jobbján ülni, amikor eljön az ég felhőiben. Ekkor a főpap megszaggatta ruháját, és azt mondta: Mi szükségünk van még tanúkra? Hallottátok az istenkáromlást. Mi a véleményetek? Azok pedig mindnyájan úgy ítélték meg, hogy méltó a halálra”* (Mk 14:61-64). Tehát ebben a tanácsban, a nép legfőbb vallási vezetőinek testületében született meg Jézus halálos ítélete.

Később ugyanennek a tanácsnak a vezetői próbáltak valamiféle jogi megerősítést biztosítani az előre eldöntött ítéletnek. Ezért egyeztek meg egy újabb találkozáson, hogy Pontius Pilátus elé viszik Jézust, így eszközölve ki a római hatóságtól is egy elmarasztaló ítéletet. *„Kora reggel a főpapok a vénekkel, az írástudókkal és az egész tanáccsal határozatot hoztak, és Jézust megkötözve elvitték, és átadták Pilátusnak”* (Mk 15:1).

A Szanhedrin volt a „legfelsőbb bírósági tanács... a judaizmusban, 71 taggal, jeruzsálemi székhellyel... kiemelkedő szerepet játszik az evangéliumok passió elbeszéléseiben, mint a Jézust elítélő testület, majd újra megjelenik Az apostolok cselekedeteiben bíróságként, amely vizsgálta és üldözte a növekvő keresztény egyházat” (Philip Wesley Comfort, Walter A. Elwell, szerk. *Tyndale Bible Dictionary*. Carol Stream, IL, 2001, Tyndale House Publishers, 1165. o.). Bár Júdea a római kormányzat fennhatósága alatt állt, a régió egyes ügyei a tanács hatáskörébe tartoztak. „A helytartók, mint Pontius Pilátus vagy Félix az adminisztratív ügyek intézését ráhagyták a zsidó törvényszékekre, tanácsokra” (Joel B. Green, Lee Martin McDonald: *The World of the New Testament: Cultural, Social, and Historical Contexts*. Grand Rapids, MI, 2013, Baker Academic,

270. o.). Amint fentebb már említettük, a Kr. u. 1. században a tanács papokból, farizeusokból, szadduceusokból, írástudókból és vénekből állt (Mk 15:1; ApCsel 23:1, 6). A papok, de különösen a főpap szerepe dominált a gyűléseken.

A papok ellenségesen viszonyultak Jézushoz, ami szembetűnő volt, főként a jeruzsálemi időszakban. Pilátus „tudta, hogy a főpapok irigységből adták a kezébe Jézust” (Mk 15:10). Gyűlöletük olyannyira nyilvánvaló volt, hogy a következő versben Márk le is írja, hogy kérték Pilátust: ítélje halálra Jézust. „A főpapok azonban felbujtották a sokaságot, hogy inkább Barabbást engedje szabadon nekik” (Mk 15:11).

Amikor Jézust keresztre feszítették, „csúfolódtak a főpapok is egymás között az írástudókkal együtt, és azt mondták: Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni. A Krisztus, az Izrael királya, szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higgyünk” (Mk 15:31-32)! Ironikus módon akkor jelentették ki Jézusról, hogy Ő Krisztus, Izrael Királya, amikor a kereszten függött! Bár sokszor utaltak királyként rá ebben a fejezetben, Pilátus az, aki a legvilágosabban kinyilvánította ezt. Még Izrael népének vezetői is Messiásnak és Izrael Királyának nevezték, noha csak gúnyolódva. Nem tudták, hogy Jézus halálával nem lesz többé szükség a szolgálatukra, hiszen már nem kell áldozatokat bemutatni a földi szentélyben. „Jézus pedig hangos kiáltással kilehelte lelkét” (Mk 15:37), és a következő versben már ez áll: „a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt” (Mk 15:38).

A templom immár nyitva állt. Ettől fogva nem volt értelme az állatáldozatoknak, mert Isten Báránya megáldoztatott. Bárki, aki elfogadja áldozatát, az Ő országának tagjává válhat. Az ország határai kitolódtak, és a csatlakozásra szóló meghívás már minden nemzetnek szól.

Róma jóváhagyása a Jézus elleni perben

Júdea tartományához tartozott Jeruzsálem városa, ahol Jézus pere és keresztre feszítése zajlott. Évekkel korábban Nagy Heródes uralma alatt volt ez a rész, beleértve Galilea területét is. Ő palotát is építtetett ott. Jézus idejében Júdea területe a Róma Birodalom közvetlen fennhatósága és uralma alá tartozott. Római provinciának minősült, Róma által kinevezett helytartóval. Jézus életének ebben a szakaszában a római helytartó Pontius Pilátus volt.

A papok Pilátus elé vitték Jézust, hogy kieszközöljék a hivatalos halálbüntetést. *Márk evangéliuma* szerint Pilátus tetteit alapjában az irányította, hogy kiszolgálja a vérszomjas csöcseléket. Jézus perében Pilátus ingadozott a lelkiismerete és erkölcsi gyengesége között. Igyekezett volna szabadon engedni Jézust, mert semmit nem talált benne, ami alapján elítélhetné. Mk 15:12-15 felvázolja a dilemmáját. Miután kihallgatta Jézust, Pilátus nem talált egyetlen okot sem, ami miatt el kellett volna ítélnie, ezért megkérdezte a papokat: „Mit tegyek hát azzal, akit a zsidók királyának neveztek” (Mk 15:12)? Mk 15:14-ben a papok azt kiáltották: „Feszítsd meg!” Pilátus erre megkérdezte: „De mi rosszat tett?” Végül Mk 15:15-ben bepillantást kaphatunk a római prefektus szívébe és tettének indítékába. „Pilátus eleget akart tenni a sokaságnak, és elbocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatta, és kezükbe adta, hogy megfeszítsék” (Mk 15:15).

Ironikus módon nem a zsidó vezetők, hanem éppen Pilátus az, aki többször is utal Isten országára, amikor Izrael Királyának nevezi Jézust. A Megváltó elhozta Isten országának lehetőségét a népének, de annak vezetői elutasították a meghívást. A világi kormányzó elismerte Jézust Királynak, és Ő ezt engedte. Pilátus szempontjából Jézus „a zsidók Királyaként” halt meg. *János evangéliuma* szerint „Pilátus pedig egy feliratot is készített, és feltette a keresztfára. Ez volt ráírva: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA” (Jn 19:19).

Tisztázzuk: Pilátus nem ismerte fel Isten országának lelki dimenzióját, amikor Jézust a zsidók Királyának nevezte. Egy ponton így szólt Jézushoz: „Nekem nem válaszolsz? Nem tudod, hogy nekem hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak, és hatalmam van arra, hogy megfeszítseslek” (Jn 19:10)? Jézus azonnal a helyes, kozmikus távlatba helyezte a dolgokat. „Jézus így válaszolt: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked. Nagyobb bűne van azért annak, aki a kezédbe adott engem” (Jn 19:11). Más szóval Jézus ezt mondta Pilátusnak: *Én nemcsak a zsidók egyetlen Királya vagyok, hanem Király vagyok a föld minden hatalmassága és királysága felett, beleértve a tiédet is.* Ezek az erőteljes szavak úgy beégtek Pilátus elméjébe, hogy „*ettől fogva... igyekezett őt szabadon bocsátani*” (Jn 19:12). Pilátusnak az Isten országával kapcsolatos felfogását azonban korlátozta az a nézete, hogy a császárnál nincs nagyobb uralkodó (lásd Jn 19:12, 15).

Ellen G. White megemlíti, miért is engedte Pilátus, hogy Jézust megfeszítsék. „Pilátus engedett a csócselék követeléseinek. Ahelyett, hogy vállalta volna pozíciója elvesztésének a kockázatát, inkább átadta Jézust, hogy feszítsék keresztre. Elővigyázatossága ellenére azonban éppen az történt meg vele később, amitől rettegett. Megfosztották érdemeitől, magas hivatalától és a lelkiismeret-furdalástól gyötörtén és büszkeségében megsebzetten nem sokkal Krisztus keresztre feszítése után vége lett földi életének” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 646. o.).

József és Isten országa

Miközben a legtöbb vallási vezető nem ismerte el Jézus, illetve országa tekintélyét, Pilátus elgondolását Jézus király-voltáról pedig korlátozta pogány világnézete, volt valaki, aki viszont hitt abban az országban, amit Jézus hirdetett, elfogadta azt: Arimátiai József, a Szanhedrin kiváló tagja. Márk evangéliuma elmondja, hogy „előállt arimátiai József, egy tiszteletben álló tanácsstag, aki maga is várta az Isten országát, és bement bátran Pilátushoz, hogy elkérje Jézus testét” (Mk 15:43). Jézus kijelentése mély hatást gyakorolt az izraelita közösség e vezetőjének szívére. Jézus munkája kezdte megteremni első gyümölcseit. A fejezet ennek a zsidó vezetőnek a tetteivel zárul, aki megtalálta Jézust, életének és minden vagyonának Királyát. Arimátiai József magára vállalta a temetés minden felelősségét és költségét. Amikor a tanítványok többsége eltávolodott Jézustól, és az egész nemzet elutasította Isten országát, volt egy ember, Arimátiai József, aki felismerte, hogy „betelt az idő, elközelített az Isten országa” (Mk 1:15).

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Pilátus majdnem engedett a lelkiismeretének, hogy felmentse Jézust az ítélet és a keresztre feszítés alól. Ám a sokaság ezt kiáltotta: „*Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja, mert aki magát királlyá teszi, ellene mond a császárnak*” (Jn 19:12)! Kérdezzük meg a csoport tagjait: Milyen elvek és/vagy tényezők alakítják, motiválják a gondolatainkat és a döntéseinket?

KRISZTUSHOZ VEZETNI ÖRMÉNYORSZÁGOT - 9. RÉSZ

Andrew McChesney

Anush imádkozott az apjáért, de késztetést érzett arra is, hogy örményországi szülővárosának 4 000 lakójáért is imádkozzon. Isten érintette is az emberek szívét. Anush a keresztsége után szemináriumokat szervezett két barátnőjével. Amikor már 50 érdeklődő volt, elvitték őket városnéző körútra Örményországban. Minden megállásnál adventisták várták és látták vendégül a fiatalokat. Az utak során a résztvevők lelki érdeklődése erősödött. Egy lelkész minden második vasárnap előadásokat tartott a városban az emberi kapcsolatokról, az anyagiak kezeléséről és más, gyakorlati témákról.

Az egész város felfigyelt arra, hogy Anush édesapja adventista lett, mert köztiszteletben álló személy volt. Döntése megtörte a jeget. A városka gyülekezetébe éveken át csak heten jártak, mára azonban több tucatra nőtt a taglétszám, most egy imaház építését tervezik.

Anush Safaryan ma az édesapjával, Armen Safaryannal és az édesanyjával, Gayane Badalyannal vezeti a céget, háromféle tofut készítenek. Mivel Örményországban ez az egyetlen ilyen üzem, az országos tévében is bemutatták őket. Az apa bizonyosságot tehetett a hitéről, amikor arról kérdezték, miért kezdett tofukészítéssel foglalkozni.

Országszerte hirdetik, hogy a feleségek és gyerekek ne elégedjenek meg azzal, ha a férjük/apjuk csak elengedi őket a gyülekezetbe. Legyenek bátrak és kérjék Istent, hogy férfi családtagjaik is megtérjenek, járjanak együtt gyülekezetbe a családok!

A feltámadott Úr

Áttekintés

Kulcsszöveg: Mk 16:14-15

Alapige: Márk 16

Bevezetés: Márk 15 azzal végződik, hogy elbeszéli az izraelita közösség egyik jeles tagjának a tetteit, aki életét és anyagi forrásait is Isten országának rendelkezésére bocsátotta. Jézus női követői szintén kifejezték készségüket, hogy részt vegyenek a Megváltó temetési szertartásának feladataiban. A kérdés tehát az, hogy hol voltak a tanítványok? Hogyan reagáltak Jézus halálára? És hogyan fogadták a feltámadásáról szóló híreket? Márk különös figyelmet szentel nekik. Kitér a konkrét utasításokra is, amelyeket Jézustól kaptak, hogy az egész világnak hirdessék az evangéliumot.

A tanulmány témái: Az e heti rész a tanítványok tapasztalatát tárgyalja: miként jutottak hitre Jézus Krisztusban, a feltámadott Úrban. A tanulmány két részből áll:

1. *A hit fontossága és hatása.* Ez a szakasz azt vizsgálja, hogy kezdetben a tanítványok nem akartak hinni Jézus feltámadásában, de végül Krisztus eloszlatta kételyeiket és megerősítette hitüket;
2. *„Menjetek el az egész világra.”* Ez a szakasz Jézus nagy misszióparancsáról, valamint a tanítványok küldetésének köréről és az evangélium céljáról szól.

Kommentár

A hit fontossága és hatása

Jézus halála egészen lesújtotta követőit. Bár a próféciaik megjövendölték, és Jézus is figyelmeztette őket arra, hogy milyen megpróbáltatásokat szenved el a halála előtt, a Messiásról alkotott előfeltételezéseik miatt azonban a tanítványok nem értették meg szavainak teljes üzenetét, így nem is tudtak felkészülni.

Rögtön a feltámadás után a tanítványok bizonyosságát adták, hogy még mindig nem értik Isten tervét, vagy legalábbis elfelejtették Jézus szavait, amelyek vigasztalták volna őket. Márk ezért írja, hogy „*gyászoltak és sírtak*” (Mk 16:10) Jézus halálát követően.

Jó okkal tűnődhetünk azon, hogy vajon a tanítványok és Jézus közeli barátai értették-e a Mester halálának célját. Valószínűleg nem volt világos látásuk erről, ezért nem nehéz elgondolni, hogy vonakodtak elhinni Jézus feltámadását. Ezt az utolsó tételt megerősíti Márk 16 első része is, amire a záró tanulmány fókuszál.

Kezdjük ott, hogy Mk 16:6-8 szerint angyalok jelentették be az asszonyoknak, hogy Jézus feltámadt. Sőt az angyalok bátorították őket, hogy mondják el a jó hírt a többieknek is. Ők azonban „*senkinek sem mondtak semmit, mert féltek*” (Mk 16:8). Vajon az asszonyok féltek elhinni az angyali látogatók elképesztő bejelentését?

Egy másik jelenetben Jézus maga jelent meg Mária Magdalénának, aki „*pedig megvitte a hírt azoknak, akik vele tartottak, és most gyászoltak és sírtak. De azok, amikor meghallották, hogy Jézus él, és ő látta, nem hitték el*” (Mk 16:10-11). Mária átadta az üzenetet, de a többiek nem akarták elhinni a jó hírt.

Egy harmadik jelenet ecseteli a tanítványok makacs hitetlenségét. Márk így ad hírt erről: „*Ezután pedig közülük kettőnek jelent meg más alakban, útközben, amikor a mezőre mentek. Ezek is elmentek, és hírül vitték a többieknek, de nekik sem hittek*” (Mk 16:12-13).

Érdekes, hogy Jézus nem olyasvalaki által akarta tudatni feltámadásának hírét, aki a belső körhöz tartozott. A hírt egy asszony, majd két másik személy vitte, akik nem tartoztak az általa kiválasztott tizenegy tanítvány körébe.

Egy negyedik epizódban maga Jézus jelent meg a tanítványoknak. „*Azután, amikor asztalnál ültek, megjelent magának a tizenegynek, és szemükre vetette hitetlenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadása után látták őt*” (Mk 16:14).

Miért nem hittek a tanítványok? Mint Izraelben sokaknak, nekik is téves elképzelésük volt Isten országáról. Lukács világosan elmondja, milyen jellegű volt a félreértésük: „*Pedig mi azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izráelt, de hát már harmadik napja, hogy mindezek történtek*” (Lk 24:21). Mit értettek a tanítványok azon, hogy „*megváltani Izraelt*”? A görög *lütroó* szó alapjelentése: „*felszabadítani valakit elnyomott helyzetéből*” (lásd William Arndt, F. W. Gingrich, Frederick W. Danker: *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*. Chicago, 2000, University of Chicago Press, 606. o.). Tehát a tanítványok számára Jézus halála saját földi törekvéseik halálát jelentette, mert ők a megváltásról azt gondolták, hogy Jézus a római elnyomás alól szabadítja fel őket.

Ahogy már láttuk korábban, Márk ezzel a kijelentéssel kezdi evangéliumát: „*Betelt az idő, elközelített az Isten országa*”, ezért „*térjetelek meg, és higgyetek az evangéliumban*” (Mk 1:15)! Sajnos Márk evangéliumi beszámolója végén (Márk 16) az embereknek még mindig hitetlen szívük volt. Ezek az emberek nem papok, nem Izrael vezetői voltak, de nem is a római helytartóról van itt szó, hanem Jézus tanítványairól!

Érdekes megfigyelni, hogy Lukács is feljegyzi azt a jelenetet, amelyben a Márk 16-ban említett két tanítvány szerepel. Az ő beszámolójában eleinte még nem hitték el Jézus feltámadásának hírét. *Márk evangéliuma* viszont azok között említi őket, akik hittek a feltámadott Jézusban. Hogyan történt az átmenet a hitetlenségből a hitbe? Mit tett Jézus, hogy segítsen nekik? Lukács beilleszt egy kis részletet ide, amit Márk nem. Jézus megfeddi a tanítványokat a hitetlenségükért és keményszívűségükért (Mk 16:14; vö. Lk 24:25), de rögtön a feddés után rá is világít a lényegre, amikor felteszi a költői kérdést: „*Hát nem ezeket kellett elszenvednie Krisztusnak és úgy menni be az ő dicsőségébe? És Mózesről és valamennyi prófétáról kezdve elmagyarázta nekik mindazt, amelyek felőle megíráttak az Írásokban*” (Lk 24:26-27). Milyen intenzív bibliaórárt kaptak ezek a tanítványok azon a napon! *Mózes első könyvétől* kezdve a héber Biblia utolsó könyvéig, az egész héber Szentírásból magyarázta két követőjének a messiási proféciákat.

Ellen G. White tovább részletezi a parancsot, amit Jézus a követőinek adott a mennybemenetele előtt. „*Krisztus, mielőtt elhagyta tanítványait, világossá tette előttük királysága jellegét. Emlékezetükbe idézte mind-*

azt, amit előzőleg mondott nekik királyságáról. Kijelentette, hogy nem állt szándékában ezen a világon egy ideiglenes királyság felállítása. Az Ő célja egy lelki ország megalapítása. Krisztus nem úgy akart uralkodni, mint egy földi király Dávid trónján. Ismét megmutatta nekik a szent Írásokból, hogy mindazt, amin átment, a mennyben rendelték el, az Atya és az Őközte lefolyt tanácskozásokon. Mindezeket előre megmondották a Szentlélek által ihletett emberek. Krisztus azt mondta: látjátok, hogy mindent kijelentettem nektek erről, hogy Messiásként való elvetésemnek el kellett jönnie és meg kellett történnie. Mindannak, amit mondtam megaláztatásomról, amelyet el kellett túrnöm, és halálomról, amellyel meg kellett halnom, beigazolódott. A harmadik napon feltámadtam. Azért még szorgalmasabban kutassátok a szent Írásokat, és meglátjátok majd, hogy mindezekben a dolgokban a prófécia részletes leírásai rólam beteljesedtek” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 724. o.).

„Menjetek el az egész világra”

Miután a tanítványok találkoztak feltámadt Urukkal, hitetlenségük helyét cselekvő hit vette át. Ők lettek Jézus élő tanúi, a feltámadott Úr élő bizonyosságai. A tanítványok attól fogva már nem féltek, készen álltak nagy távolságokra is elutazni, hogy hirdessék: „*Valóban feltámadt az Úr!... Ekkor ők is elbeszélték, mi történt az úton, és hogyan ismerték fel őt*” (Lk 24:34, 35). Később Jézus megbízta őket: „*Menjetek el az egész világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek*” (Mk 16:15)! Az evangéliumot nemcsak Izraelben kell hirdetni, hanem „*a föld legvégső határáig*” (ApCsel 1:8).

„Krisztus parancsát azonban: »*Elmenvén e széles világra*« (Mk 16:15) – nem veszíthetjük el szemünk elől. Krisztus arra hívott el bennünket, hogy tekintetünket irányítsuk a látóhatárunkon túli vidékek felé. Krisztus ledönti az elválasztó falakat, a nemzetségeket elválasztó előítéleteket és arra tanít, hogy szeressük az emberiség egész családját. Kiemeli az embereket önzésük szűk börtönéből. Eltöröl minden területi határvonalat és a mesterséges társadalmi megkülönböztetéseket. Krisztus nem tesz különbséget a szomszédok és az idegenek, a barátok és az ellenségek között. Arra tanít, hogy testvérként tekintsünk minden szükségét szenvedő emberre, és úgy nézzünk a világra, mint a saját földünkre” (i. m. o.).

A tanítványok azt a parancsot kapták, hogy tegyenek bizonysgot hitük-ről. Márk szerint az az evangélium célja, hogy tanítványokká tegyük és megkereszteljük az embereket. Ezért jelentette be, hogy Isten országa elérkezett (Mk 1:14). Az üdvösséghez elengedhetetlenül szükséges, hogy szívünkbe fogadjuk Isten országát és Jézust mint Megváltónkat és Királyunkat. Ez kell ahhoz, hogy megmeneküljünk a kárhózzától (Mk 16:16). Aki pedig hisz Őbenne, élete van az Ő nevében (Jn 20:31).

GYAKORLATI ALKALMAZÁS

Krisztus követőiként hogyan kerülhetjük el a téves feltételezéseket és hamis elvárásokat Istennel és az üdvösséggel kapcsolatosan, amelyek hibás/valótlan tapasztalatokhoz vezetnek? Ezen a kérdésen gondolkodva olvassuk el a következő tanácsot! „A próféciáról való vitatkozás közben Krisztus pontos képet ad tanítványainak arról, hogy miért kellett neki emberi formában megjelennie. Az a reménységük és várákozásuk, hogy a Messiás olyan valaki lesz, aki a nép kívánságainak megfelelően elfoglalja a trónt és a királyi hatalmat, félrevezető volt. Ez a felfogás megakadályozta a helyes megértését annak a ténynek, hogy Krisztus a legmagasabb méltóságból a legalacsonyabb helyzetbe ereszkedett, amit csak elfoglalhatott. Krisztus azt akarta, hogy tanítványainak elgondolási, elképzelései lehetőleg tiszták és igazak legyenek minden tekintetben és értelemben” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 703-704. o.).

Gondoltál már arra, hogy távol az otthonodtól egy misszióterületen szolgálj? Ha még nem, van, ami gátolná ezt a vállalást? Esetleg akartál már valamilyen missziós projektet indítani, csak féltél belekezdeni? Milyen félelmek tartanak vissza az úton? Olvassuk el a következő ígérést az ihletett író tollából! „Krisztus így adta át tanítványainak megbízásukat. Gondoskodott a munka folytatásához szükséges ellátásról és felszerelésről, s magára vállalta a felelősséget a munka sikeréért. Amíg tanítványai engedelmessékedtek szavának, és vele együtt munkálkodtak, addig nem szenvedhettek kudarcot. Menjetek el minden néphez, parancsolta nekik. Menjetek el a földgolyó legtávolabbi részéig, de legyetek mindig tudatában jelenlétemnek. Dolgozzatok hittel és bizalommal, mert soha nem hagylak el benneteket” (i. m. 726. o.).